

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาทักษะการฟังและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เพลงประกอบการสอน เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามขั้นตอน ผู้วิจัยจึงกำหนดหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - 1.1 โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตร
 - 1.2 สาระการเรียนรู้
 - 1.3 คุณภาพของผู้เรียน
 - 1.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้
 - 1.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. ความสามารถในการฟัง
 - 2.1 ความหมายของความสามารถในการฟัง
 - 2.2 กระบวนการฟัง
 - 2.3 ประเภทการฟัง
 - 2.4 ความสำคัญของการฟัง
 - 2.5 การสอนความสามารถในการฟัง
 - 2.6 การฝึกความสามารถในการฟัง
 - 2.7 การวัดและประเมินผลความสามารถด้านการฟัง
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เพลง
 - 3.1 บทบาทของเพลงต่อการเรียนการสอน
 - 3.2 วัตถุประสงค์ของการใช้เพลงในการสอน
 - 3.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เพลงประกอบการสอน
 - 3.4 รูปแบบของเพลงที่ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ
 - 3.5 การใช้เพลงฝึกความสามารถในการฟัง
 - 3.6 ขั้นตอนในการใช้เพลงประกอบการสอนภาษาอังกฤษ
 - 3.7 ข้อคำนึงในการสอนเพลง
4. การสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
 - 4.1 ความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
 - 4.2 ประเภทของคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

- 4.3 จุดมุ่งหมายในการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
- 4.4 การวัดความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
- 5. การจัดการเรียนรู้แบบปกติ
 - 5.1 ความหมายของการสอนแบบปกติ
 - 5.2 ลักษณะของการสอนแบบปกติ
 - 5.3 ขั้นตอนการสอนแบบปกติ
- 6. แผนการจัดการเรียนรู้
 - 6.1 ความหมาย
 - 6.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 6.3 การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้
 - 6.4 การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
 - 6.4.1 จุดประสงค์ของการประเมินผล
 - 6.4.2 ระดับพัฒนาการใช้ภาษาของผู้เรียน
 - 6.4.3 การประเมินผลการเรียนรู้ภาษา
 - 6.4.4 แบบทดสอบภาษาอังกฤษ
- 7. เจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
 - 7.1 ความหมายของเจตคติ
 - 7.2 ลักษณะของเจตคติ
 - 7.3 การวัดเจตคติ
 - 7.4 ประโยชน์ของเจตคติ
- 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

**หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา
ต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

1. โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 23) ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศสำหรับจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือใช้เวลาปีละ 80 ชั่วโมง

2. สารระการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 221) ได้กำหนดสารระการเรียนรู้ของกลุ่สารระการเรียนรู้ต่างประเทศไว้ดังนี้

กลุ่สารระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผูเรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณต่าง ๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสารระสำคัญ ดังนี้

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศใน การฟัง – พูด – อ่าน – เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ นำเสนอข้อมูลความคิด รวบรวม และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือน ความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่สารระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่สารระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศใน สถานการณต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

3. คุณภาพของผูเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 222-223) ได้กำหนดสารระการเรียนรู้ของกลุ่สารระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไว้ดังนี้

เป็นคุณภาพตามความคาดหวังของหลักสูตรกลุ่สารระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ในการพัฒนาผูเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมาย โดยกำหนดเป็นกรอบองค์ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมไว้เป็นช่วงชั้น และเมื่อผูเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีแล้วจะมีความรู้ความสามารถขั้นต่ำ ตามสารระการเรียนรู้พื้นฐานดังนี้

สารระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงประโยค ข้อความ นิทานและบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือก/ระบุประโยคและข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่านบอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า พูด/เขียนแสดง

ความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิและสร้างตาราง แสดงข้อมูลต่างๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพเหมาะสม ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างงานเทศกาลงานฉลอง และประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ค้นคว้า รวบรวม คำศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งเรียนรู้และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และสถานศึกษา ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่างๆ มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่าง และนันทนาการ สุขภาพ และสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลม พายุ อากาศ ภายในวงศัพท์ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม) ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม (compound sentence) สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ

4. ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แล้ว และได้คัดเลือกเฉพาะสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 13-63)

ตาราง 1 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
<p>ต 1.1 ป.4/1 ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องและ คำแนะนำ (instructions) ง่ายๆ ที่ ฟังหรืออ่าน</p>	<p>คำสั่งและคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน และคำแนะนำใน การเล่นเกม การวาดภาพ หรือการทำอาหารและ เครื่องดื่ม คำสั่ง เช่น Look at the.../here/over/there./ Say It again./Read and draw./ Put a/an... in/on/under a/an.../ Don't go over there. etc. คำขอร้อง เช่น Please take a queue./ Take a queue, please./Can you help me, please? etc. คำแนะนำ เช่น You should read everyday./ Think before you speak./ คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่น เกม Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish. คำบอกลำดับขั้นตอน First,...Second,...Then,...Finally,...etc.</p>
<p>ต 1.1 ป.4/2 อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ อ่านกลุ่มคำ ประโยค ข้อความง่ายๆ และบทพูดเข้า จังหวะถูกต้องตามหลักการอ่าน</p>	<p>คำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ บทพูดเข้าจังหวะ และ การสะกดคำ การใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค
<p>ต 1.1 ป.4/3 เลือก/ระบุภาพ หรือสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายตรงตาม ความหมายของประโยคและ ข้อความสั้นๆ ที่ฟังหรืออ่าน</p>	<p>กลุ่มคำ ประโยคเดี่ยว สัญลักษณ์ เครื่องหมาย และ ความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ และเป็นวง คำศัพท์ สละสมประมาณ 550-700คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม)</p>

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องรู้ความแตกต่างระหว่างเทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ แนวคิดและทฤษฎีซึ่งเป็นที่มาของวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2545, หน้า 2) กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแตกต่างจากการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้เรียนเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งชีวิตประจำวัน และการงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสมขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษา

พรสวรรค์ สิป้อ (2550, หน้า 21) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน มีแนวคิด และนวัตกรรมการเรียนรู้มากมาย ดังนั้นผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจกับแนวคิด และนวัตกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เหล่านั้น เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยยึดหลักจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และแก้ปัญหาเป็น แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีดังนี้

1. วิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (communicative language teaching)
2. วิธีสอนโดยใช้โครงการ (project-based learning)
3. วิธีสอนแบบร่วมมือ (cooperative learning)
4. วิธีสอนแบบบูรณาการ (intergrated learning)
5. วิธีสอนโดยการสร้างองค์ความรู้ (constructivism)
6. วิธีสอนโดยการตอบสนองด้วยท่าทาง (total physical response)
7. วิธีสอนแบบการเล่าเรื่องโดยการตอบสนองด้วยท่าทาง (total physical response storytelling)
8. วิธีสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา (content-based learning)
9. วิธีสอนตามแนววัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)
10. วิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ (role playing)
11. วิธีสอนแบบ CIPPA
12. วิธีสอนแบบ SQ3R
13. วิธีสอนแบบ KWL
14. วิธีสอนทักษะการฟัง (listening skill)
15. วิธีสอนโดยใช้เกมและเพลง (games & songs)

ทศนา แวมมณี (2551, หน้า 47-48) ได้ประมวลทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นสากลและการประยุกต์สู่การสอน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ต่อไป ดังนี้

1. ทฤษฎีของกลุ่มที่เน้นการพัฒนาไปตามธรรมชาติ (natural unfoldment) นักคิดคนสำคัญในกลุ่มนี้คือ รูสโซ (Rousseau) ฟร็อบเอล (Froebel) และ เพสตาลอสซี (Pestalozzi) ซึ่งมีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความดี และการกระทำใด ๆ เกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นภายในตัวมนุษย์เอง (good-active) ธรรมชาติของมนุษย์มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองหากได้รับเสรีภาพในการเรียนรู้ มนุษย์ก็จะสามารถพัฒนาตนเองไปตามธรรมชาติ

นักคิดคนสำคัญคือรูสโซ มีความเชื่อว่าเด็กไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ เด็กมีสภาวะของเด็ก ซึ่งแตกต่างไปจากวัยอื่น การจัดการศึกษาให้เด็กจึงควรพิจารณาระดับอายุเป็นหลัก และยิ่งเชื่ออีกว่าธรรมชาติคือแหล่งความรู้สำคัญ เด็กควรจะได้เรียนรู้ไปตามธรรมชาติคือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ทางธรรมชาติ จากผลของการกระทำของตน มิใช่การเรียนรู้จากหนังสือหรือจากคำบรรยาย ส่วนเพสตาลอสซี มีความเชื่อว่าคนมีธรรมชาติปนกัน 3 ลักษณะ คือ คนสัตว์ ซึ่งมีลักษณะเปิดเผย เป็นทาสของกิเลส คนสังคม มีลักษณะที่จะเข้ากับสังคม คล้อยตามสังคมและ คนธรรม ซึ่งมีลักษณะของการรู้จักรับผิดชอบชีวิต คนจะต้องมีการพัฒนาใน 3 ลักษณะดังกล่าว และเชื่ออีกว่าการใช้ของจริงเป็นสื่อในการสอนจะช่วยให้เด็กรู้ได้ดี ส่วนฟร็อบเอลเชื่อว่าควรจะให้การศึกษาชั้นอนุบาลแก่เด็กเล็กอายุ 3-5 ขวบ โดยให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและยิ่งเชื่ออีกว่าการเล่นเป็นการเรียนรู้ ที่สำคัญที่สุด

หลักการจัดการศึกษาตามแนวทฤษฎีของกลุ่มที่เน้นการพัฒนาไปตามธรรมชาติ มีดังต่อไปนี้

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กจะต้องมีความแตกต่างไปจากการจัดให้ผู้ใหญ่ เนื่องจากเด็กมีสภาวะที่ต่างไปจากวัยอื่นๆ
2. การจัดการศึกษาให้เด็กควรยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ให้เสรีภาพแก่เด็กที่จะเรียนรู้ความต้องการและความสนใจของตน เพื่อให้เด็กเรียนรู้อย่างอิสระ
3. ลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก คือ การจัดให้เด็กได้เรียนรู้จากธรรมชาติ และเป็นไปตามธรรมชาติ ได้แก่
 - 3.1 ให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระ
 - 3.2 ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง
 - 3.3 ให้เด็กได้เรียนจากของจริงและประสบการณ์จริง
 - 3.4 ให้เด็กได้เรียนรู้จากผลของการกระทำของตน
4. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เด็กจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและความพร้อมของเด็ก

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (intellectual development theory) ของเพียเจต์ (Piaget)

เพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็ก การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่างๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม เพียเจต์เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กมากกว่าการกระตุ้นเด็กให้มีพัฒนาการเร็วขึ้น

หลักการจัดการศึกษาตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ มีดังนี้

1. ในการพัฒนาเด็กควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กและจัดประสบการณ์ให้เด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการนั้น ไม่ควรบังคับให้เด็กเรียนในสิ่งที่ยังไม่พร้อม หรือ ยากเกิน พัฒนาการตามวัยของตน เพราะจะก่อให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีได้

1.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัยของตน สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปสู่พัฒนาการขั้นสูงขึ้นได้

1.2 เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการแตกต่างกันถึงแม้อายุจะเท่ากันแต่ระดับพัฒนาการอาจไม่เท่ากันดังนั้นจึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของเขาไปตามระดับพัฒนาการของเขา

1.3 ในการสอนควรใช้สิ่งที่เป็นรูปธรรมเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจลักษณะต่างๆ ได้ดีขึ้นแม้ในพัฒนาการช่วงการคิดแบบรูปธรรมเด็กสามารถสร้างภาพในใจแต่การสอนที่ใช้อุปกรณ์เป็นรูปธรรม จะช่วยให้เด็กเข้าใจแจ่มใสชัดเจน

2. การให้ความสนใจและสังเกตเด็กอย่างใกล้ชิด จะช่วยให้เด็กทราบลักษณะเฉพาะตัวของเด็ก

3. ในการสอนเด็กเล็ก ๆ เด็กจะรับรู้ส่วนรวม (whole) ได้ดีกว่าส่วนย่อย (part) ดังนั้น ครูจึงควรสอนภาพรวมก่อนแล้วจึงแยกสอนทีละส่วน

4. ในการสอนสิ่งใดให้กับเด็ก ควรเริ่มจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มาก่อนแล้วเสนอสิ่งใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเก่า การทำเช่นนี้จะช่วยให้กระบวนการซึมซับและจัดระบบความรู้

5. การเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ช่วยให้เด็กดูดซึมข้อมูลเข้าสู่โครงสร้างทางสติปัญญาของเด็กอันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก

สำหรับทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ (Gardner) มีความสอดคล้องกับแนวคิดที่จะให้การเรียนมีความน่าสนใจคือการเรียนควรมีการตอบสนองต่อเชาว์ปัญญา (intelligence)

ที่หลากหลายของนักเรียน ยกตัวอย่างเช่น คนที่อ่านหนังสือไม่ออกก็ไม่ได้หมายความว่าไม่มีปัญญาทางภาษา แต่เขาอาจจะเป็นคนเล่าเรื่องที่เก่งหรือพูดได้น่าฟัง ความสามารถทางปัญญาของมนุษย์ตามทฤษฎีพหุปัญญาแบ่งออกเป็น 8 ด้านซึ่งในนี้มีเชาว์ปัญญาด้านดนตรี (musical intelligence) เชาว์ปัญญาด้านนี้ถูกควบคุมโดยสมองซีกขวาแต่ยังไม่สามารถระบุตำแหน่งที่แน่นอนได้ บุคคลนั้นที่มีสติปัญญาทางด้านนี้ จะแสดงออกทางความสามารถในด้านจังหวะการร้องเพลง การฟังเพลงและดนตรี การแต่งเพลง การเต้น และมีความไวต่อการรับรู้เสียงและจังหวะต่างๆ ของดนตรี ส่วนอีกด้านคือเชาว์ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ (bodily-kinesthetic intelligence) เชาว์ปัญญาด้านนี้ถูกควบคุมโดยสมองส่วนที่เรียกว่าคอร์เท็กซ์ (cortex) โดยด้านซ้ายควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายซีกขวา และด้านขวาควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายซีกซ้าย สติปัญญาทางด้านนี้สังเกตได้จากความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่นในการเล่นกีฬา และเกมต่างๆ การใช้ภาษาท่าทาง การแสดง การเต้นรำ ฯลฯ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ เนื่องจากการเรียนภาษาไม่ได้เพื่อความรู้ทางภาษาอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นจึงควรยึดหลักการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ได้แก่ กลุ่มที่เน้นการพัฒนาไปตามธรรมชาติและทฤษฎีทางสติปัญญา ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ โดยใช้เพลงเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน และพัฒนาศักยภาพ

ความสามารถในการฟัง

1. ความหมายของความสามารถในการฟัง

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการฟังตามรายละเอียด ดังนี้

จุฑารัตน์ เจริญสินธุ์ (2541, หน้า 8) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะและกระบวนการด้านการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความตั้งใจที่จะนำสิ่งที่ได้ยินมาแปลความหมายอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสิ่งที่ได้จากการฟังนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

นพแก้ว ณ พัทลุง (2548, หน้า 22) กล่าวว่า ความหมายของการฟัง หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็น ใจความหลักจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อน เพราะ ผู้เรียนต้องเข้าใจสาระสำคัญจากสิ่งที่พูด อารมณ์และความเห็นของผู้พูด และสามารถตอบสนอง ระบุความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดหรือบริบทของการพูดได้

พีระพงษ์ สุขแก้ว (2548, หน้า 107) กล่าวว่า การฟังเป็นกระบวนการรับข่าวสาร (Message) ที่มากระทบโสตสัมผัสแล้วสร้างความสำคัญหรือความหมายของข่าวสารที่ได้ยิน ผู้ฟังจะต้องมีความสามารถเข้าใจคำพูดออกมา ซึ่งต้องพิจารณาถึงจุดประสงค์ของผู้พูด ความสัมพันธ์ของประโยคที่ได้ยินกับข่าวสารของผู้พูด ตลอดจนพิจารณาถึงสังคมและวัฒนธรรมของผู้พูดด้วย

วึฟ (Wipf, 1984, pp. 345-358) กล่าวว่า การฟังเป็นกระบวนการที่ไม่สามารถมองเห็นได้ จึงทำให้ยากที่จะบรรยาย ผู้ฟังจะต้องแยกแยะความแตกต่างของเสียง เข้าใจคำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ ตีความหมายจากการเน้นเสียงหรือระดับเสียง ซึ่งต้องจำและตีความหมายการพูดให้ได้อย่างรวดเร็ว

รอสต์ (Rost, 2002, p. 4) ให้คำจำกัดความของการฟังว่าเป็นกระบวนการการรับรู้ สิ่งที่ผู้พูดกล่าวอย่างแท้จริง (receptive orientation) เป็นการสร้าง และแสดงความหมาย (constructive orientation) เป็นการเจรจาตกลงความหมายกับผู้พูดและการตอบสนอง (collaborative orientation) และเป็นการสร้างสรรค์ความหมายผ่านการเชื่อมโยงการจินตนาการ และการเข้าอกเข้าใจกัน (transformative orientation) ดังนั้น การฟังจึงเป็นกระบวนการตีความที่ซับซ้อน ซึ่งผู้ฟังจะจับคู่สิ่งที่ได้ยินกับสิ่งที่เคยรู้มาแล้ว

จากความหมายการฟังดังกล่าวสรุปได้ว่า ความสามารถในการฟังคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับวันฮาโลวีน ร่างกาย อาหารและสัตว์ต่าง ๆ เมื่อฟังแล้วสามารถตอบสนองจากสิ่งที่ฟังได้ เข้าใจคำศัพท์ ประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจความตั้งใจและความรู้ที่มีอยู่แล้วของผู้ฟัง

2. กระบวนการฟัง

พีระพงษ์ สุขแก้ว (2548, หน้า 108) กล่าวว่ากระบวนการฟังต้องอาศัยกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้

1. การได้ยิน เป็นกระบวนการขั้นตอนของการฟัง ผู้ฟังต้องได้ยินเสียงก่อนเป็นอันดับแรกการกำหนดจุดสนใจ เป็นการฟังความสนใจไปสู่สิ่งที่ได้ยิน
2. การเข้าใจ เกิดจากความคุ้นเคย หรือมีประสบการณ์สิ่งที่เคยได้ยินมาก่อน
3. การตีความ หลังจากเข้าใจหรือรับรู้แล้ว นำมาสู่ขั้นตีความ เป็นสิ่งที่ผู้พูด พูดออกมา ผู้ฟังจะสามารถตีความได้ถูกต้องเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของเขาเอง
4. การตอบสนอง เมื่อตีความสิ่งที่ฟังแล้ว ก็สามารถตอบสนองกลับ ต่อข่าวสารหรือสิ่งที่ได้ยินนั้นด้วยการพูดหรือแสดงลักษณะท่าทาง

แวนเดอร์กิฟท์ (Vandergift, 2002, pp. 555-575) กล่าวว่า กระบวนการฟังเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนมี 2 ประการ ดังนี้

1. กระบวนการบนล่าง (top-down process) เป็นกระบวนการที่ใช้ความรู้ ภูมิหลัง อาจจะเป็นความรู้เกี่ยวกับหัวข้อ เนื้อหา ประเภทของเนื้อหา วัฒนธรรมหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เก็บไว้

ในความจำระยะยาวในรูปของหน่วยความจำ ซึ่งผู้ฟังจะใช้คำศัพท์และเนื้อหาเป็นตัวตั้งสมมติฐานในรูปแบบการสำรวจ

2. กระบวนการล่างขึ้นบน (ottom-up process) เป็นกระบวนการที่ใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์เพื่อความเข้าใจความหมายของข่าวสาร ผู้ฟังจะสร้างความหมายจากเสียงระดับต่ำไปสู่คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องทางโครงสร้างแล้วไปยังความหมายของคำศัพท์เพื่อที่จะไปถึงสารในขั้นตอนสุดท้าย

อย่างไรก็ตาม การฟังเพื่อความเข้าใจนั้น ไม่ได้ใช้กระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นการใช้ร่วมกันทั้งกระบวนการบนล่าง (top-down process) และกระบวนการล่างขึ้นบน (bottom-up process) ซึ่งเรียกว่ากระบวนการร่วมกัน (interactive process) ซึ่งผู้ฟังจะใช้ทั้งความรู้ทางภาษาศาสตร์ในการเข้าใจข่าวสาร เช่น การฟังเพื่อข้อมูลภาพรวมจะต้องให้กระบวนการบนล่าง (top-down process) ในขณะที่การฟังเพื่อข้อมูลเฉพาะ เช่น การฟังการพยากรณ์ อากาศ จะต้องใช้กระบวนการล่างขึ้นบน (bottom-process) เพื่อให้เข้าใจรายละเอียดทั้งหมด

3. ประเภทการฟัง

กรรณิการ์ พวงเกษม (2535, หน้า 48)ยังได้แบ่งประเภทของการฟังระดับประถมศึกษาไว้ 2 ประเภท คือ

1. การฟังแบบให้นักเรียนนั่งฟังจริง ๆ (passive listening) การฟังแบบนี้นักเรียนจะนั่งเฉย ๆ ไม่ต้องแสดงออก ซึ่งการฟังแบบนี้ใช้ได้ในระดับประถมศึกษาได้ผลน้อยมากเพราะเด็กในระดับประถมศึกษาเป็นวัยที่อยู่นิ่งนาน ๆ ไม่ได้ เขาต้องได้มีการเปลี่ยนแปลงอิริยาบถอยู่เรื่อย ๆ ดังนั้นครูควรใช้การฟังแบบนี้ให้น้อยที่สุด

2. การฟังแบบให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม (active listening) เป็นการฟังที่ส่งเสริมให้ผู้ฟังแสดงออก เช่น ฟังคำสั่งแล้วปฏิบัติ ฟังนิทานแล้วแสดงท่าทางประกอบ การฟังแบบนี้ใช้กับนักเรียนประถมศึกษาได้ยาวนานกว่าแบบแรก ดังนั้นการใช้การฟังแบบนี้ได้ผลมากกับเด็กประถมศึกษา ในการฝึกทักษะการฟังแบบ นี้จะต้องจัดกิจกรรมการฟังและการจัดรายการการเรียนให้ถูกต้องเหมาะสมกับระดับชั้นเรียนโดยยึดหลักสูตรเป็นหลัก

ฮวง (Huang, 1993, pp.8-9) กล่าวว่า การฟังแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ การฟังแบบปกติทั่วไป (casual listening) และการฟังอย่างมีจุดมุ่งหมาย (focused listening) ซึ่งการฟัง แบบปกติทั่วไป เป็นการฟังโดยไม่มีเป้าหมายใดเป็นพิเศษ และผู้ฟังไม่ได้ตั้งใจฟังมากนัก เช่น การฟังวิทยุในขณะที่ทำอย่างอื่นไปด้วย ส่วนการฟังอย่างมีจุดมุ่งหมาย หมายถึงการฟังอย่างมีวัตถุประสงค์ชัดเจนและต้องฟังเพื่อรับข้อมูล ผู้ฟังฟังอย่างตั้งใจและทราบว่าจะต้องการฟังอะไร เช่น การฟังครูสอนหรือการฟังข่าว ทั้งนี้ ในการเรียนภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนจะต้องฝึกการฟังทั้งสองชนิดอย่างตั้งใจและมีจุดมุ่งหมาย ถึงแม้ว่าจะอยู่ในบริบทที่มีการฟังแบบปกติทั่วไป เช่น การสนทนาแบบสบาย ๆ เนื่องจากผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับการฟัง

ภาษาต่างประเทศ เหมือนภาษาของตนเอง ดังนั้นการฝึกให้มีทักษะการฟังที่ดี จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับทราบข้อมูลข่าวสาร แบ่งปันความรู้สึก หรือเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสนทนาได้

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า การปลูกฝังและฝึกฝนให้นักเรียนเกิดทักษะในการฟังนั้นมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนา ทั้งด้านความรู้และความคิด

4. ความสำคัญของการฟัง

การฟังนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการสื่อสาร และเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542, หน้า 22-24) กล่าวถึงความสำคัญของการฟัง ดังนี้

1. การฟังนั้นเป็นทักษะที่เราใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวันในการติดต่อสื่อสาร เราใช้ทักษะอื่นด้วย แต่เราใช้ทักษะการฟังมากกว่าทุกทักษะและการฟังเป็นทักษะแรกของภาษาที่ใช้เป็นเครื่องมือรับรู้ เรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจ และเป็นพื้นฐานของทักษะอื่นๆ ทางภาษา

2. การฟังเป็นการสะสมและเพิ่มพูนความรู้ในการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ การฟังเป็นวิธีการอย่างหนึ่งให้ผู้ฟังสามารถจะได้รับความรู้ความเข้าใจและแนวความคิดจากผู้อื่นอันเป็นการสะสมและเพิ่มพูนความรู้และเสริมประสบการณ์ได้อย่างกว้างขวางและสามารถนำเอาสิ่งที่ได้ฟังไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

3. ความสามารถในการฟังช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาอื่น ๆ ได้แก่ การพูด การอ่าน และการเขียน คือ ถ้าฟังมาผิดก็จะเป็นผลให้พูดผิดหรือพูดไม่ชัด รวมทั้งเขียนผิดไปด้วย การที่ให้ผู้เรียนฟังถ้อยคำมาอย่างถูกต้องก็จะเป็นการฝึกทักษะให้ผู้ฟังเคยชินและสามารถอ่านได้อย่างถูกต้อง หรือเขียนได้ถูกต้อง

4. การฟังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้มาก่อนจะมีการอ่านและการเขียนในการศึกษาหาความรู้ การฟังเป็นวิธีการอย่างหนึ่งให้ผู้ฟังสามารถจะได้รับความรู้ความเข้าใจและแนวความคิดจากผู้อื่นเป็นการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ส่วนการอ่านเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากการอ่านตำราต่าง ๆ

5. การฟังเป็นการช่วยให้การสื่อสารด้วยวาจาได้ผลสมบูรณ์ การฟังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพูด เมื่อพูดแล้วไม่มีผู้ฟัง การพูดนั้นก็ไม่มีสมบูรณ์ การฟังและการพูดเป็นกระบวนการสื่อสารที่ควบคู่กัน การพูดที่ไม่มีผู้ฟังไม่ถือว่าเป็นการพูดปฏิบัติกริยาของผู้ฟัง จะเป็นส่วนช่วยให้ผู้พูดไปสู่จุดมุ่งหมายได้อย่างสมบูรณ์

กุศยา แสงเดช (2548, หน้า 132) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ทักษะอื่น ๆ ต่อไป การฟังแยกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับเริ่มต้น เน้นการฟังเสียง คำ วลี

สามารถออกเสียงได้ถูกต้องและแยกความแตกต่างของเสียงต่าง ๆ ได้ ระดับที่สองเป็นการฟังประโยคและเรื่องราวเพื่อความเข้าใจ

เฮดจ์ (Hedge, 2000, p. 228) กล่าวว่าความสำคัญของการฟัง การใช้ภาษาในการสื่อสาร แบ่งลำดับความถี่ในการใช้ทักษะทางภาษาคิดเป็นร้อยละตามลำดับดังต่อไปนี้ การฟังร้อยละ 45 การพูดร้อยละ 30 การอ่านร้อยละ 16 และการเขียนร้อยละ 9

สรุปได้ว่าความสามารถในการฟังมีความสำคัญ และถือเป็นทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ดังนั้นนักเรียนที่มีความสามารถด้านการฟังสูง จะสามารถพัฒนาความสามารถในการพูด การอ่านและการเขียนสูงตามไปด้วย

5. การสอนความสามารถในการฟัง

กุกุยา แสงเดช (2548, หน้า 132-136) กล่าวว่า การสอนความสามารถในการฟังระดับประถมศึกษาครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญและฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการฟัง การฟังทั่วไป (casual listening) และการฟังอย่างมีจุดหมาย (focused listening) โดยได้เสนอแนะถึงจุดมุ่งหมายในการสอนความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ และหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

จุดมุ่งหมายการสอนความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา มี 2 ประการ คือ

1. การฟังเสียง คำ วลี เพื่อสังเกต แยกแยะหรือเปรียบเทียบความแตกต่างได้
2. การฟังประโยคและเรื่องราว แล้วสามารถเข้าใจสิ่งที่ฟังได้

หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

1. การจัดกิจกรรมก่อนการฟัง ครูผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้
 - 1.1 เตรียมอุปกรณ์การสอนให้พร้อม
 - 1.2 เสนอคำศัพท์ใหม่
 - 1.3 ทบทวนคำศัพท์ในบทเรียน
 - 1.4 อาจให้ผู้เรียนอ่านคำถามก่อนการฟัง
2. การจัดกิจกรรมระหว่างสอนฟัง ครูผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 การกาเครื่องหมายลงในภาพขณะฟัง (checking things in a picture)
 - 2.2 การเรียงภาพที่กล่าวถึงโดยเขียนหมายเลขกำกับ (putting picture in order)
 - 2.3 การเลือกภาพที่ตรงกับคำบรรยาย (choosing a picture)
 - 2.4 การเติมข้อความให้สมบูรณ์ (completing grids and charts)
 - 2.5 การเดาและคาดการณ์ (guessing and predicting)
 - 2.6 การแก้ไขคำผิด (correcting mistakes)

- 2.7 การต่อเติมภาพให้สมบูรณ์ (completing the picture)
- 2.8 การเขียนเส้นทางหรือทิศทาง (following a route)
- 2.9 การสนองตอบด้วยท่าทาง (Total Physical Response : TPR)
3. การจัดกิจกรรมขณะสอนฟัง ครูสามารถจัดเพิ่มเติม
 - 3.1 ฟังและพูดตาม (listen and repeat)
 - 3.2 ฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง (listen and follow instructions)
 - 3.3 ฟังและเปรียบเทียบ (listen and compare)
 - 3.4 ฟังและเติมคำในช่องว่าง (listen and fill in gaps)
 - 3.5 ฟังและหาคำผิด (listen and find mistakes)
 - 3.6 ฟังและทำเครื่องหมายถูก (listen and tick)
 - 3.7 ฟังและวาดภาพ (listen and draw)
 - 3.8 ฟังและจับคู่ (listen and match)
 - 3.9 ฟังและหาข้อแตกต่าง (listen and find difference)
 - 3.10 ฟังและแสดงท่าทางประกอบ (listen and act out)
4. การจัดกิจกรรมหลังการฟัง กิจกรรมภายหลังการฟังที่นิยม ได้แก่
 - 4.1 การตอบคำถาม (answer the questions)
 - 4.2 การแสดงบทบาทสมมติ (role-play)
 - 4.3 กิจกรรมการแก้ปัญหาและกิจกรรมการตัดสินใจ
 - 4.4 กิจกรรม jigsaw
 - 4.5 การอภิปรายเกี่ยวกับอารมณ์และเจตคติของผู้พูด (discussing mood and attitude of speakers)
 - 4.6 การเขียนตามคำบอก (dictation)

สรุปการสอนความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญและฝึกฝนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และการสอนความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษครูผู้สอนต้องใช้สื่อการเรียนรู้ และเทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการฟัง รวมทั้งสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักกลวิธีที่จะพัฒนาการฟังของตนเอง และสามารถนำกลวิธีไปใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียนและสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

6. การฝึกความสามารถในการฟัง

การฟังไม่ใช่เพียงการได้ยินแต่การฟังจะต้องประกอบด้วยความตั้งใจความคิดและสติปัญญาผู้ที่ “ฟังเป็น” ดวงใจ ไทยอุดม, และแอนนี่ รัตนกร (2537, หน้า 17) กล่าวว่า จะต้องมีความสามารถในการฟังเพื่อรับรู้ ใช้ความคิดเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่ได้ยิน และใช้สติปัญญา วิเคราะห์อนุมานตัดสินใจว่าข้อความที่ได้อิน น่าเชื่อถือเพียงไร รวมทั้งสามารถนำสิ่งที่

ได้รับฟังนั้นไปใช้ประโยชน์ ดังนั้น นักเรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนทักษะอย่างเพียงพอ และ C.B.Paulson อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537, หน้า 159-160) ได้เสนอขั้นตอนในการฝึกความสามารถในการฟัง สรุปได้ดังนี้

1. กระตุ้นให้ความสนใจของนักเรียนและให้นักเรียนได้รู้จักมุ่งหมายของการฝึกทักษะการฟังครูจะต้องแจ้งให้นักเรียนได้รู้จักมุ่งหมายเฉพาะหรืองานที่จะทำหลังจากฟังแล้ว เช่น นักเรียนจะต้องรู้ว่าเมื่อฟังจบแล้วจะต้องตอบคำถามหรือทำแผนภูมิเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง เป็นต้น

2. ให้นักเรียนได้ฟังข้อความหรือเรื่องราวที่เตรียมไว้ข้อความที่ฟังควรเป็นข้อความที่ใช้อัตราความเร็วปกติและควรเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ฟังซ้ำ ซึ่งจะซ้ำกี่ครั้งนั้นขึ้นอยู่กับความยาวและยากง่ายของเรื่องที่ฟัง ลักษณะงานที่ให้ทำและความสามารถของนักเรียน

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรืองานที่มอบหมายให้หลังจากการฟังแล้ว

4. ครูให้คำติชมงานของนักเรียน เช่น เฉลยคำตอบหรือให้นักเรียนได้แก้ไขคำตอบที่ผิดด้วยตนเอง

7. การวัดและประเมินผลความสามารถด้านการฟัง

การวัดผลและประเมินผลเป็นเรื่องสำคัญ ครูผู้สอนสามารถนำผลจากการประเมินมาประกอบการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ การทดสอบทักษะการฟังมีหลายรูปแบบดังต่อไปนี้

ฮับบาร์ด และคนอื่น ๆ (Hubbard, et al., 1983, pp. 263-365) อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540, หน้า 212-214) แบ่งการทดสอบการฟังออกเป็น 2 ชนิด

1. การทดสอบการฟังที่แท้จริง (pure listening tests) การทดสอบการฟังเสียงการจำแนกเสียงของคำที่ได้ยิน เช่น

1.1 การทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงทั้งที่เป็นคำและเป็นประโยค

1.2 การทดสอบการจำแนกเสียงโดยวัดความสามารถในการฟังเสียงเน้นน้ำหนักคำและประโยค

1.3 การทดสอบการฟังระดับสูงต่ำในประโยค

2. การทดสอบความเข้าใจในการฟัง (Listening comprehension test) เป็นการทดสอบความเข้าใจในสิ่งที่ฟัง เช่น ฟังเสียงแล้วตอบคำถามซึ่งอาจจะสรุปได้ดังนี้

2.1 ฟังข้อความ 1 ครั้ง แล้วให้ฟังประโยคที่อ่านครั้งเดียว ให้นักเรียนตอบว่าถูกหรือผิดจากการฟัง

2.2 ฟังข้อความ 1 ครั้งมีคำถามพร้อมคำตอบที่เป็นตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด

2.3 ฟังข้อความแล้วตอบคำถามนั้น ๆ สำหรับผู้เริ่มเรียนคำถามอาจจะเป็นภาษาแม่

2.4 แจกแผนที่ ของสถานที่ให้กับนักเรียน นักเรียนฟังการบอกวิธีไปจุดปลายทาง แล้วทำเครื่องหมายว่าจุดหมายปลายทางคือที่ใดในแผนที่

2.5 ฟังข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ แล้วกรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมายลงในตาราง

2.6 สมมติให้นักเรียนอยู่ในสถานการณ์และสรุปข้อความจากการฟัง

2.7 การจดโน้ต สามารถใช้กับนักเรียนในระดับสูง

2.8 การเขียนตามคำบอก

สรุปได้ว่า ก่อนการวัดและประเมินผลความสามารถด้านการฟัง ผู้สอนต้องกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจนว่าต้องการทราบข้อมูลอะไรบ้างเกี่ยวกับผู้เรียน ควรมีการเตรียมความพร้อมทั้งครูและผู้เรียน มีการฟังซ้ำหลายครั้งและควรกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองต่อสิ่งที่ฟังด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เพลง

1. บทบาทของเพลงต่อการเรียนการสอน

เพลงและดนตรีมีบทบาทต่อคนในสังคม ยิ่งในยุคปัจจุบันจะเห็นว่าดนตรีมีส่วนประกอบ ในแทบทุกกิจกรรม ซึ่งนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นดังต่อไปนี้

วันชัย วัฒนชัยวิทย์ (2526, หน้า 22) กล่าวว่าเพลงแต่ละเพลงมีวิธีการออกเสียงที่น่าสนใจและมีศัพท์ สำนวนที่ใช้กันในหมู่วัยรุ่นแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ด้วย ครูที่ใช้เพลงในการสอนจึงไม่ต้องใช้เวลาสร้างความสนใจของนักเรียนมากนัก เพราะนักเรียนสนใจเรื่องเพลงมากอยู่แล้ว นอกจากนี้การใช้เพลงเป็นสื่อในการสอนสามารถใช้เพลงฝึกความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียนด้วย การใช้ภาษาในบทเพลงทำให้นักเรียนเห็นความเปลี่ยนแปลงหรือเห็นสไตล์ของภาษาอังกฤษที่ปรากฏขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ทางด้านสัทศาสตร์ (phonetics) วากยสัมพันธ์ (syntax) และความหมาย (semantics) เหมือนกับการเรียนโดยใช้สื่อการสอนอื่นๆ แต่การเรียนด้วยเพลงจะได้เปรียบมากกว่า เพราะนักเรียนได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้นตลอดเวลา เมื่อนักเรียนออกจากห้องเรียนแล้ว นักเรียนยังคงได้ยินเพลงที่บ้านอีก ขึ้นอยู่กับที่ครูควรเลือกเพลงที่ธรรมดาไม่โลดโผนนัก แล้วนำเพลงเหล่านั้นมาหาวิธีสอนเพื่อให้นักเรียนได้ทักษะเพิ่มขึ้นโดยไม่รู้ตัว

ทิพย์วัลย์ พันธุ์เจริญ (2548, หน้า 14-15) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่จะช่วยนักเรียนให้มีความสนใจเรียนมากขึ้น คือการใช้เพลงประกอบการสอน เพราะบทเพลงจะช่วยให้นักเรียนได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีทัศนคติที่ดีต่อบทเรียน ดนตรีเพลง มีความสำคัญต่อการเรียนรู้อย่างมาก ช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และช่วยในการจดจำบทเรียนได้นาน

จากความคิดเห็นดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อนักเรียนได้รับความรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ ก็จะทำให้การเรียนนั้นเต็มไปด้วย

ด้วยความสุข สนุกสนานและสามารถพัฒนาทักษะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เพลงจัดเป็นสื่อที่เหมาะสมกับนักเรียนมาก

2. วัตถุประสงค์ในการใช้เพลงในการสอน

การจัดการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอนจำเป็นจะต้องมีจุดประสงค์เพื่อนำเพลงไปใช้ในชั้นเรียน ควรจะมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน โดยทั่วไปการนำเพลงไปใช้ในชั้นเรียนมีจุดมุ่งหมายหลากหลายดังต่อไปนี้

เรื่องศักดิ์ อำไพพันธ์ (2542, หน้า 9) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการนำเพลงมาใช้ในการสอนภาษามีดังนี้

1. เพื่อสอนคำศัพท์หรือโครงสร้างใหม่ตลอดจนหน้าที่ทางภาษาต่าง ๆ
2. เพื่อทบทวนเนื้อหาที่ผ่านมา
3. เพื่อจัดกิจกรรมเสริมบทเรียนให้น่าสนใจ
4. เพื่อสอนขนบธรรมเนียม ประเพณีที่เกี่ยวกับภาษาและบทเพลงนั้น ๆ
5. เพื่อส่งเสริมการแสดงออกทางด้านภาษาและกิจกรรมทั้งรายบุคคลและกลุ่มย่อย

พิมพ์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ (2521, หน้า 5-6) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการใช้เพลงอย่างกว้าง ๆ ไว้ว่า เพื่อเน้นเนื้อหาของวิชาทำให้ผู้เรียนจดจำเรื่องราวของบทเรียนได้รวดเร็วและง่าย นักเรียนจะเกิดความสุขสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย ทั้งยังช่วยให้บทเรียนนั้นมีกิจกรรมอีกด้วย และเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนซึ่งนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นมาก

จากวัตถุประสงค์ของการใช้บทเพลงประกอบการสอน สรุปได้ว่า บทเพลงมีความสำคัญมากต่อการศึกษามาก นอกจากจะทำให้การเรียนการสอนแต่ละครั้งมีความสุขสนุกสนานแล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี จดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น แม่นยำ เป็นเวลานาน ครูสามารถนำบทเพลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้หลากหลาย เช่น สร้างความคุ้นเคยอย่างรวดเร็ว ให้นำเข้าสู่บทเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจ ใช้ดำเนินการสอนเพื่อจดจำรายละเอียดได้แม่นยำ และยังใช้สรุปบทเรียนหรือใช้เพลงสอนเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการใช้บทเพลงประกอบการสอนในการวิจัยครั้งนี้ คือ เพื่อสอนคำศัพท์หรือโครงสร้างใหม่ตลอดจนหน้าที่ทางภาษาต่าง ๆ และทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เพลงประกอบการสอน

เพลงเป็นปัจจัยที่ทำให้มนุษย์มีความสุข ร่าเริง เบิกบาน ก่อให้เกิดสุนทรียภาพทางอารมณ์ ช่วยคลายเครียดและสร้างบรรยากาศให้รื่นรมย์จึงนับว่าเพลงมีความสำคัญต่อคนทุกชนชาติ และทุกวงการ ดังมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของเพลงไว้ดังนี้

ประนอม สุรัสวดี (2539, หน้า 111) กล่าวว่า เพลงช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจ ผู้เรียนได้เปลี่ยนบรรยากาศ ได้แสดงท่าทางประกอบ การใช้เพลงในชั้นเรียนช่วยส่งเสริมให้เกิด

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ

อรุณี วิริยะจิตรา, และคนอื่น ๆ (2555, หน้า 187) กล่าวถึงประโยชน์ของเพลงมีดังนี้

1. ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เพราะมีการเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียน จึงทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา
2. ทำให้ผู้เรียนตื่นตัว โดยเฉพาะเมื่อต้องร้องเพลง ปรบมือหรือเคาะจังหวะใส่ท่าทางหรือท่าเต้นประกอบ
3. ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงภาษาอังกฤษ
4. เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (ร้องเพลงหรือปรบมือ) และสนุกสนานเพลิดเพลินกับกิจกรรม ผู้เรียนจะจดจำบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
5. ผู้เรียนจดจำเนื้อหาเพลงได้ง่าย เพราะมีการซ้ำไปซ้ำมา และสั้น แต่ครบกระบวนการความ (Self-contained)
6. หาได้ง่าย เช่น จากอินเทอร์เน็ต และแผ่นซีดีที่มีขายอยู่ทั่ว ๆ ไป

เดลเบน (Delbende, 1992, pp. 71-223) กล่าวว่า การร้องเพลงเป็นกระบวนการผ่อนคลายอารมณ์ ทำให้เกิดพัฒนาการทางภาษา เพราะการสอนภาษาด้วยเพลงเป็นการฝึกทักษะภาษาทั้ง 4 ทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ครบถ้วนสมบูรณ์

ดาแวนเนลลอส (Davanellos, 1999, pp. 13-15) กล่าวว่า ครูภาษาอังกฤษจำนวนมาก ทั้งโลกนิยมใช้เพลงประกอบในการสอนเนื่องจากเพลงเป็นสื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้เร็ว ง่าย และยาวนาน เพลงเป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพและหาได้ง่าย

จากประโยชน์ของเพลงดังกล่าวสรุปได้ว่า เพลงทำให้เกิดความสนุกสนานสามารถนำไปใช้ เป็นสื่อเพื่อช่วยเร้าความสนใจ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข เพลงเป็นสื่อซึ่งสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ และทุกขั้นตอนการสอน เพลงเป็นสิ่งที่ดีในการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งสามารถสอนด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ การออกเสียงและยังส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านภาษาทั้ง 4 ทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพลงช่วยให้เข้าใจประเพณีและวัฒนธรรมของชาตินั้น ๆ ตลอดจนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น และช่วยในการจำได้นานรวมทั้งเกิดทัศนคติที่ดีต่อบทเรียนอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนด้วยตนเอง ยิ่งไปกว่านั้นเพลงยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นบทเพลงประกอบการสอนจึงเป็นสิ่งที่ครูทุกระดับทุกประเภทโรงเรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง

4. รูปแบบของเพลงที่ใช้ในการสอน

บทเพลงที่เป็นแบบแผนซึ่งพบได้ในดนตรีตะวันตกหรือดนตรีคลาสสิกมีหลายประเภทจะมีรูปแบบเฉพาะของตัวเอง เรื่องศักดิ์ อ้าไฟพันธ์ (2542, หน้า 335-340) กล่าวว่ารูปแบบของเพลงทางตะวันตกมีดังนี้

บทเพลงที่เล่าเรื่องราวต่าง ๆ (Ballad) ซึ่งแต่ละท่อนจะมีทำนองเดียวกันทุกท่อน บางที่เรียกว่า โคลง (verse) และบางครั้งใช้เล่าเรื่องราวความรู้สึกต่าง ๆ เช่น รัก ดีใจ เสียใจ

บทเพลงเก่าโบราณ (Carol) ใช้ร้องในเทศกาลต่าง ๆ เพื่อสร้างความสนุกสนาน โดยเฉพาะเทศกาลคริสต์มาส

บทเพลงของชาวผิวดำ (Blue) ที่ทำงานเป็นทาสในสหรัฐอเมริกาในระหว่างศตวรรษที่ 17 ถึงต้นศตวรรษที่ 19 สารของเพลงเกี่ยวกับสภาพงาน การเรียกอีสราภาพ ความทุกข์ยากต่าง ๆ

ดนตรีที่มีความงามไพเราะในเรื่องของเสียง (Classic) โดยที่ผู้ประพันธ์เพลงได้ประพันธ์ ขึ้นโดยมุ่งเน้นในเรื่องความไพเราะมีคุณค่าในความงามของศิลปะ

เพลงร้องเพื่อความบันเทิง (Folk Song) มีเนื้อหาเรียบง่าย เล่าเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมของชาวบ้านทั่ว ๆ ไป

เพลงที่มีต้นกำเนิดจากชาว Afro-American (Jazz) ใช้เทคนิคการขับร้องและบรรเลงของนักร้องและนักดนตรีในการยึดเสียง และการลงน้ำหนักเสียง

เพลงที่มีจังหวะการขับร้องและการบรรเลงที่เร้าใจกระแทก (Rock) มุ่งเน้นความสนุกสนาน

การใช้เพลงเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางภาษา ดังที่สุภาวดี สุจริต (2535, หน้า 36) กล่าวว่า ครูควรตระหนักถึงจุดประสงค์ การเรียนรู้รายวิชาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น รวมทั้งมีความสนุกสนานผ่อนคลายบรรยากาศความเครียดจากเนื้อหา เพลงที่น่าสนใจหรือประโยคมาใช้เสริมโครงสร้างทางไวยากรณ์จึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาทางภาษาที่จะสอน เช่น

1. บทเพลงที่เกี่ยวกับบ้านและโรงเรียน
2. บทเพลงที่เกี่ยวกับการแสดงท่าทางประกอบจังหวะ เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสได้แสดงออกและเคลื่อนไหว เพราะธรรมชาติของเด็กไม่ชอบการอยู่นิ่งเฉย
3. บทเพลงเกี่ยวกับเทศกาล ฤดูกาล
4. บทเพลงที่เด็กสามารถแสดงเป็นเรื่องราวได้
5. บทเพลงที่ช่วยสนับสนุนในการฝึกการจำคำศัพท์ การออกเสียงภาษาอังกฤษ
6. บทเพลงเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การตกทาย การกล่าวลา การขอบคุณ
7. บทเพลงที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ

8. บทเพลงที่ช่วยให้เกิดกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์

9. บทเพลงที่ช่วยฝึกไวยากรณ์

10. บทเพลงทางด้านศาสนา

วันชัย วัฒนชัยวิทย์ (2526, หน้า 23-29) กล่าวว่าหลักในการเลือกรูปแบบของเพลง คือ

1. เพลงที่ใช้เน้นการสอนด้านระบบเสียง ครูควรเลือกเพลงที่แสดงให้เห็นลักษณะของการออกเสียงที่พิเศษออกไป นักเรียนต้องได้ยินเสียงนั้นอย่างชัดเจนแล้วครูให้นักเรียน คอยสังเกตเมื่อได้ยินเสียงนั้น เช่น การลดเสียง เสียงของการรวมคำ การลดเสียงสระ เพลงที่เน้นให้เห็นความแตกต่างของสำเนียงในแต่ละท้องถิ่น เช่น เพลง The Right Things "Ta" Do ของ Carly Simon, เพลง Act Naturally ของ The Beatles

2. เพลงที่ใช้เน้นการสอนไวยากรณ์หรือโครงสร้างของประโยคเลือกเพลงที่มีเนื้อร้อง ช้า ๆ กัน เช่น เพลง It Takes A Worried Man To Sing A Worried Song เพลง Turn, Turn, Turn ของ Byrds เป็นการซ้ำของคำ เพลง Let It Be ของ The Beatles เป็นการซ้ำกันของประโยค เพลงที่มีโครงสร้างของประโยคหลัก เช่น เพลง If I Had a Hammer เพลง Where Have All The Flowers Gone? ของ Pete Seeger

3. เพลงที่แสดงให้เห็นไวยากรณ์บางเรื่องอย่างชัดเจน เช่น เพลง El Condor Pasa ของ Simon and Garfunkel

4. เพลงที่ใช้เน้นการสอนความหมายของศัพท์

4.1 เลือกเพลงที่เป็นเรื่องราวหรือเรื่องเล่า เพลงแบบนี้ใช้ฝึกทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจได้ด้วย ตัวอย่างเพลงที่ดี เช่น เพลง Kisses Sweeter Than Wine เพลง Lemon Tree.

4.2 เลือกเพลงที่มีการแสดงอากัปกิริยาได้ เพื่อเรียกความหมายของคำกริยา เช่น เพลง Put Your Fingers In The Air เพลง Do The Hokey Pokey

4.3 เลือกเพลงจากภาพยนตร์ เช่น เพลง West Side Story เพลง The Sound of Music เพลง Fiddler on the Roof

4.4 เลือกเพลงที่แสดงความคิดในแง่ต่าง ๆ แสดงวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เพลง ที่แสดงให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ หรือการแสดงอารมณ์ของชาวตะวันตก ตัวอย่างที่ดี เช่น เพลง Yesterday ของ The Beatles เพลง Five Hundred Miles เพลง Bridge Over Troubled Water เพลง Morning Has Broken

เรื่องศักดิ์ อำไพพันธ์ (2542, หน้า 25) ได้เสนอแนวคิดเพิ่มเติมถึงรูปแบบของเพลงที่ใช้ในการสอนภาษาว่ามี 2 ลักษณะคือ

1. เพลงที่ใช้ทำทางประกอบจะเป็นประเภทที่จัดกิจกรรมประกอบได้ (active song) มีการแสดงทำทางประกอบเนื้อหาในบทเพลง ผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมขึ้นมาเองก็ได้ กิจกรรมดังกล่าวนอกจากจะช่วยให้เกิดความสุขสนานแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาของบทเพลงและทักษะทางภาษาได้อีกด้วย

2. เพลงที่สอนโครงสร้างเนื้อหาทางภาษามีเนื้อหาซับซ้อนยากแก่การจัดกิจกรรมประกอบ (passive song) มักจะเป็นบทเพลงที่เกี่ยวกับแนวคิด ความรัก ความสวยงาม ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น เนื้อหาในบทเพลงมุ่งให้ผู้เรียนฝึกการฟังและเรียนรู้คำศัพท์ ตลอดจนศึกษาโครงสร้างของประโยคที่สำคัญ บทเพลงประเภทนี้เน้นหนักทางด้านเนื้อหา มากกว่าที่จะเน้นทางด้านความสนุกสนาน

สรุปได้ว่าเพลงที่ใช้ทำทางประกอบเป็นเพลงที่ใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงออกขณะที่เรียนภาษา เช่น การกระโดด การเต้น การรวมกลุ่ม การแสดงท่าทางประกอบ ส่วนเพลงที่สอนโครงสร้างเนื้อหาทางภาษาเป็นบทเพลงที่มุ่งสอนหลักภาษา ไม่เน้นการแสดง กิจกรรมประกอบ มุ่งให้นักเรียนฝึกการฟังเพื่อเรียนรู้เนื้อหาทางภาษาและหัวข้อหน้าที่ ทางภาษา (language functions) ตลอดจนวัฒนธรรมทางภาษาที่เกี่ยวข้อง

จากหลักการดังกล่าวครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงรูปแบบของเพลงที่จะนำไปใช้ในการสอน ครูควรตระหนักถึงความสอดคล้องของจุดประสงค์และเนื้อหารวมทั้งความเหมาะสมของระดับชั้นของผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับบทเพลงและรูปแบบของเพลง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเพลงที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบเพลงที่ใช้เน้นความหมายคำศัพท์ และเพื่อเป็นการกระตุ้นแรงจูงใจบทเพลงที่เลือกไว้นั้นจะเกี่ยวกับเทศกาล ฤดูกาล สนับสนุนในการฝึกการจำคำศัพท์ การออกเสียงภาษาอังกฤษอีกด้วย

5. การใช้เพลงฝึกความสามารถในการฟัง

เรื่องศักดิ์ อำไพพันธ์ (2542, หน้า 21-25) กล่าวว่า วิธีการใช้เพลงจัดกิจกรรมในการสอนมีดังนี้

1. การอ่านและจำ มีลำดับขั้นตอนการสอนคือ
 - 1.1 ผู้สอนเตรียมบทเพลง ตัดแต่ละบรรทัดออกเป็นกระดาษชิ้นเล็ก
 - 1.2 แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม จำนวนเท่ากับกระดาษที่ตัด
 - 1.3 แจกกระดาษให้นักเรียนอ่านโดยกำหนดเวลาให้
 - 1.4 สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเขียนบทเพลงลงในกระดาษแผ่นใหม่ที่ครูเตรียมให้

ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งแล้วฝึกอ่านพร้อมกัน

 - 1.5 ให้ฟังเพลงจากเทป จัดลำดับเนื้อหา ฝึกออกเสียง
2. ครูเลือกเพลงที่สามารถใช้สัญลักษณ์ ภาพประกอบ หรือท่าทางตลอดจนการแสดง บทบาทประกอบ มอบหมายให้นักเรียนแสดงตามใบงานที่เตรียมไว้ เช่น เพลงเกี่ยวกับอาชีพ เพลง Happy Birthday
3. โยงคำศัพท์ ประโยคกับรูปภาพ วิธีนี้เหมาะกับการสอนความหมายของคำศัพท์ ประโยค โดยใช้รูปภาพประกอบ

พรสวรรค์ สืบข้อ (2550, หน้า 238) กล่าวว่า เทคนิคในการนำเพลงไปใช้ในการฝึกความสามารถในการฟัง มีดังนี้

1. นำเนื้อเพลงมาตัดออกทีละบรรทัดให้ผู้เรียนฟังเพลงและลำดับเนื้อเพลงให้ถูกต้อง
2. นำเนื้อเพลงมาลบคำบางคำออกให้ผู้เรียนฟังเพลงและเติมคำที่หายไปให้ถูกต้อง
3. นำเนื้อเพลงมาเปลี่ยนคำบางคำให้ผู้เรียนฟังเพลงและวงกลมรอบคำที่เปลี่ยนไป
4. ให้วาดภาพที่แสดงเหตุการณ์ในเพลงหรือเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ในเพลง
5. ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเพลง
6. ให้นักเรียนอ่านชื่อเพลง และเดาว่าเพลงนั้นน่าจะเกี่ยวกับเรื่องอะไร
7. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงหลังจากได้ฟังแล้ว เช่น เป็นเพลงที่สนุกสนาน เศร้าใจ ให้กำลังใจ เป็นต้น
8. ผู้เรียนพูดแสดงความคิดเห็นว่าชอบ หรือไม่ชอบ
9. ผู้เรียนพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลง
10. เขียนเนื้อเพลงใหม่โดยเปลี่ยนคำหรือไวยากรณ์ เช่น เปลี่ยนสรรพนาม เปลี่ยนกาล เป็นต้น

จากกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เพลงที่ใช้ในการสอนนั้นสามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งกิจกรรมที่ใช้เพลงช่วยสอนมีกิจกรรมหลักดังนี้ (1) การเติมคำศัพท์ ข้อความของเพลงที่หายไป (2) การจับคู่คำศัพท์กับประโยค รูปภาพ (3) การวาดภาพตามจินตนาการจากบทเพลงที่ฟัง (4) การเดาคำศัพท์จากเพลง (5) การตอบคำถามจากเนื้อหาบทเพลง (6) การเรียงลำดับเนื้อเพลงใหม่ (7) การอภิปรายแสดงความคิดเห็น (8) การแสดงท่าทางประกอบเพลงและการแสดงบทบาทสมมติจากเนื้อหาเพลง ดังนั้นการนำเพลงเข้าไปใช้ในการสอนนั้น แต่ละเพลงครูจะต้องเข้าใจวิธีนำไปใช้ให้เหมาะสมกับขั้นตอนในการสอนสถานการณ์ รวมทั้งเนื้อหาและกิจกรรมที่กำลังสอนอยู่ เพราะบางเพลงก็เหมาะในชั้น “นำเข้าสู่บทเรียน” บางเพลงก็เหมาะที่จะใช้ “ชั้นสอน” และบางเพลงก็เหมาะที่จะใช้ “วัดผลประเมินผล” นอกจากนี้ยังต้องเลือกกิจกรรมที่นำไปใช้ให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของเด็ก

6. ขั้นตอนในการใช้เพลงประกอบการสอนภาษาอังกฤษ

การใช้เพลงประกอบการสอนมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

สุจริต เพียรชอบ (2541, หน้า 30) กล่าวว่า ครูสามารถใช้ขั้นตอนในการสอนเพลงดังนี้

1. ใช้สำหรับนำเข้าสู่บทเรียน การใช้เพลงนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการจูงใจให้นักเรียนสนใจในบทเรียนที่ครูกำลังจะสอน

2. ใช้ในการดำเนินการสอน โดยให้นักเรียนร้องเพลงแล้วแสดงท่าทางประกอบหรือร้องเพื่อให้จดจำเนื้อหาสำคัญ ๆ ในบทเรียนนั้น ๆ ได้

3. ใช้สรุปบทเรียน โดยนำบทเพลงที่มีเนื้อร้องสรุปความจากบทเรียนมาให้ร้องหลังจาก สอนเรื่องนั้น ๆ จบแล้ว เพื่อเป็นการทบทวนและให้นักเรียนจดจำเรื่องราวหรือเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2546, หน้า 63) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการสอนร้องเพลงโดยทั่วไปว่า เพลงต่าง ๆ ที่นักเรียนรู้จักจะเรียนโดยการฟังครูร้องให้ฟัง หรือฟังจากแผ่นหรือเทป ขั้นตอนในการสอนลักษณะนี้มีลำดับดังนี้

1. ร้องหรือเปิดให้ฟังทั้งเพลง โดยแนะนำให้นักเรียนฟังบางสิ่งบางอย่างที่ช่วยให้นักเรียนจดจำเพลงนั้นได้ โดยปกติมักจะเป็นการให้ฟังเนื้อหาที่สำคัญของบทเพลงหรือสื่ออารมณ์จากบทเพลง

2. อภิปรายถึงเนื้อเพลงและให้นักเรียนฟังเพลงซ้ำอีกเพื่อให้ได้เนื้อร้องหรือคำบางคำที่ยากแก่การจดจำ

3. ร้องหรือเปิดเพลงให้นักเรียนฟังอีก เพื่อให้นักเรียนจับจังหวะและเนื้อหาของคำร้อง ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

4. ลองให้นักเรียนร้องเพลงทั้งเพลงและให้ร้องตามลำพัง

5. ฝึกร้องเพลงโดยนำกิจกรรมอื่น ๆ เข้ามาช่วย เช่น กิจกรรมเข้าจังหวะ การปรบมือ การเต้น การทำท่าทางประกอบ

พรสวรรค์ สิป้อ (2550, หน้า 239-240) กล่าวว่า เพลงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนชอบและสนใจเพราะเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวผู้เรียน การนำเพลงมาให้ผู้เรียนฟังจึงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบ ขั้นตอนในการสอนเพลงประกอบด้วยกิจกรรมก่อนการฟัง ระหว่างฟัง และหลังการฟัง กิจกรรมเสนอแนะในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

1. ขั้นก่อนฟัง

1.1 ให้ผู้เรียนดูชื่อเพลง ช่วยกันคิดว่าจะเป็นเพลงชนิดใด

1.2 ให้ผู้เรียนดูชื่อเพลง และให้ทำนายว่าผู้เรียนจะได้ยินคำและวลีอะไรบ้าง

1.3 ให้ผู้เรียนเขียนคำศัพท์ทั้งที่มีและไม่มีในเพลง ตามกรอบอก จากนั้นฟังเพลง ทำเครื่องหมายขีดฆ่าคำที่ได้ยิน

2. ขั้นระหว่างฟัง

2.1 ให้นักเรียนฟัง และตอบว่าเป็นเพลงที่สุขหรือเศร้า

2.2 ครูเตรียมเนื้อเพลงที่มีคำที่ไม่ใช่ในเนื้อเพลงรวมอยู่ด้วย ให้ผู้เรียนฟังเพลงและขีดฆ่าคำที่ไม่ได้ยิน

2.3 ให้ฟังเพลงและเติมคำ

2.4 ให้เรียงลำดับเพลง (ผู้สอนเตรียมเนื้อเพลงที่ตัดเป็นตอนๆ แจกผู้เรียน)

2.5 ผู้เรียนฟังเพลงและวาดภาพแสดงสิ่งที่ได้ฟัง จากนั้นแบ่งกลุ่มย่อยและผู้เรียนแต่ละคนอธิบายภาพของตน

3. ชั้นหลังฟัง

3.1 ให้อภิปรายว่าชอบหรือไม่ชอบเพลง เพราะเหตุใด

3.2 เขียนคำวิจารณ์เพลง

3.3 ผู้เรียนฟังเพลงและจดจำไว้ 6-8 คำ จากนั้นจับคู่แต่งโคลงง่าย ๆ โดยใช้คำที่จดจำไว้ ผู้เรียนอาจไม่เต็มใจที่จะเขียนโคลง แต่ถ้าครูบอกว่าโคลงที่เขียนนั้นต้องเป็นโคลงที่ตลก ผู้เรียนจะสนุก

3.4 ผู้เรียนจับคู่หรือแบ่งกลุ่มแต่งเพลง

3.5 ผู้เรียนระดมสมองเขียนคำที่ผู้เรียนได้ยินทั้งหมด ซึ่งควรเป็นคำเนื้อหาจากนั้นฟังเพลงอีกครั้งและตรวจว่าถูกกี่คำ

ศรีอัมพร ประทุมพันธ์ (2550, หน้า 53) ได้กล่าวว่า ในการสอนร้องเพลงประกอบการเรียนการสอนนั้นควรปฏิบัติดังนี้

1. อ่านเนื้อร้องตามท่วงทำนองเพลง โดยปรบมือหรือเคาะจังหวะไปด้วย
2. ครูร้องให้ฟัง 1-2 เที่ยว เพื่อให้ทราบท่วงทำนอง วรรคตอน และลีลาการร้อง
3. ผู้เรียนร้องตามครูทีละวรรค เพื่อป้องกันการร้องผิดทำนอง
4. ผู้เรียนต้องพร้อมกันทั้งเพลง ฝึกซ้อมจนคล่อง เน้นความถูกต้องของอักขระ

จังหวะและทำนอง

จะเห็นได้ว่าขั้นตอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอนร้องเพลงที่กล่าวมานั้น กระบวนการที่ผู้สอนใช้เพลงในการช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนการฟัง เป็นการเตรียมความพร้อม บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) ชั้นระหว่างฟัง เป็นการฝึกความสามารถในการฟัง ซึ่งผู้สอนจะเปิดเพลงให้ผู้เรียนฟังแล้วให้บอกวาคำศัพท์ที่ได้ฟังนั้น มีอะไรบ้าง 3) ชั้นหลังการฟัง เป็นการทบทวนโดยการทำแบบฝึกหัด และ 4) ชั้นประเมินผล เป็นการตรวจสอบจุดจดจำคำศัพท์ แบบฝึกหัดหรือชิ้นงานของผู้เรียน และสังเกตพฤติกรรม

7. ข้อคำนึงในการสอนเพลง

การนำบทเพลงไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสม ยุพิน พิพิธกุล (2546, หน้า 29-30) ได้ให้ข้อสังเกตไว้ดังนี้

1. ก่อนที่จะให้นักเรียนร้องเพลง ครูจะต้องให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเพลงนั้น ๆ ให้ดีเสียก่อน

2. ครูจะต้องเลือกบทเพลงให้เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน เพราะว่านักเรียนระดับชั้นสูง ๆ อาจจะไม่ชอบก็ได้

3. อายาร้องเพลงพำเพื่อ ต้องเปลี่ยนบรรยากาศให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ บ้าง

4. เพลงใดที่สามารถแสดงท่าทางประกอบได้ ครูอาจแสดงท่าทางให้นักเรียนดู นักเรียนร่วมแสดงท่าทางด้วย แต่ครูจะต้องดูเสียก่อนว่านักเรียนมีความพึงพอใจหรือไม่อย่างไร

5. ถ้าครูเป็นผู้ร้องเพลงให้นักเรียนฟังเองก็ได้ ก็จะทำให้นักเรียนเกิดความศรัทธาในตัวครูมากขึ้น

6. ครูจะต้องร้องเพลงให้มีชีวิตชีวา น่าสนุกสนาน จึงกระตุ้นให้นักเรียนอยากร้องบ้าง แต่ถ้าครูไม่มีความถนัดในการร้องเพลงก็สามารถใช้แถบบันทึกเสียงประกอบการสอนได้ นอกจากนี้ เสียม โตรตัน (2534, หน้า 78) กล่าวเพิ่มเติมว่า

1. ก่อนจะสอนให้นักเรียนร้องเพลง ครูต้องเตรียมแผนการสอนไว้ล่วงหน้าในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเพลง

2. ครูจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าเป็นเป้าหมายของการสอนเพลงนั้นคืออะไร

3. ครูควรสอนเพลงให้สอดคล้องหรือตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาของบทเรียน อรุณี วิริยะจิตรา, และคนอื่น ๆ (2555, หน้า 192-193) กล่าวว่า ข้อคิดในการใช้เพลง ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีดังนี้

1. ผู้สอนโดยปกติอาจจะเริ่มสอนด้วยการให้ผู้เรียนฟังเพลง แล้วอธิบายเนื้อหาของเพลง จากนั้นผู้เรียนจะต้องร้องเพลง ซึ่งอาจจะหลาย ๆ รอบ และอาจจะอ่านเรื่องที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาของเพลงสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถ อาจจะเขียนบรรยายความรู้สึกในการฟังเพลงนั้น แต่เพื่อให้มีสีสันมากขึ้น ผู้เรียนอาจจะอ่านเนื้อร้อง เขียน ฟังเพลงและจบลงด้วยการร้องเพลง เก็บสิ่งที่สนุกสนานเอาไว้สุดท้าย

2. ผู้สอนต้องเน้นความหมายของเพลงโดยรวม อย่างปล่อยให้ผู้เรียนท่องจำเนื้อเพลงอย่างเดียว โดยไม่รู้จักความหมายทั้งในระดับเล็ก คือความหมายของคำ และระดับใหญ่ คือความหมายของทั้งประโยคและเวลาประโยคมาต่อกันเป็นย่อหน้าของเพลง (stanzas)

3. ผู้สอนอาจจะไม่ต้องเน้นความไพเราะของน้ำเสียงและการร้องตรงตามตัวโน้ตมากนัก トラบใดที่ผู้เรียนได้ฝึกภาษา แต่ผู้สอนเองควรจะร้องเพลงได้ อย่างน้อยทำนองต้องไม่เพี้ยนและจังหวะไม่คลาดเคลื่อน และจะดียิ่งขึ้น ถ้าผู้สอนสามารถเล่นดนตรีได้ และ/หรือรู้ภูมิหลังของเพลง นักร้องศิลปิน และนักแต่งเพลงด้วย

4. เพลงที่ควรเลือกคือ เพลงที่นักเรียนออกเสียงชัดเจน ดนตรีไม่กลบเสียงร้อง และเพลงที่กำลังเป็นที่นิยม และผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถร้องได้ แต่ผู้สอนควรจะดูด้วยว่า เพลงนั้นเหมาะกับผู้เรียนหรือไม่ ทั้งในแง่ภาษาและเนื้อหา และเพลงนั้นจะมีประโยชน์เพียงใดกับผู้เรียน ผู้สอนควรจะพร้อมที่จะใช้เพลงใหม่ ๆ ที่เป็นที่ยอมรับของผู้เรียน โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น เช่น เพลงของ Britney Spears, Mariah Carey, Robbie Williams, Ronan Keating, The Corrs รายชื่อเพลงหรือนักร้องพวกนี้ก็มีใหม่ ๆ ตลอดเวลา ดังนั้นผู้สอนจะต้องคอยติดตาม การเปลี่ยนแปลง

5. เพื่อความเหมาะสม ผู้สอนน่าจะสลับเพลงใหม่กับเก่า เพลงเก่าจะมีความงามทางด้านทำนอง มีเนื้อร้องที่ใช้คำที่เหมาะสม และมักจะมีจังหวะซ้ำ ซึ่งจะดีสำหรับการฝึกการออกเสียง เพลงเก่านี้เช่น “500 Miles” และ “Blowing in the Wind” หรือ “Woman”, “Imagine” และ “Beautiful Boy” ของ John Lennon หรือ “Hotel California” ของ The Eagles ซึ่งประกอบด้วย เกล็ดวิวัฒนาการและการเปรียบเทียบ (metaphors) นอกจากนี้ ผู้สอนอาจจะลองให้ผู้เรียน ร้องเพลงเก่า แต่ใช้เสียงและ/หรือภาพ (audio files/DVDs or music videos) ของนักร้องรุ่นใหม่ เช่น เพลง “Seasons in the Sun” ที่วง Westlife นำเอามาร้องใหม่ นอกเหนือจากนี้ผู้สอนอาจจะต้องลองเพลงประเภทอื่น ๆ เช่น เพลงเด็ก เพลงศาสนา เพลงจากละครเพลง “What a Wonderful World” ของ Louis Armstrong ที่นักร้อง Celine Deon นำเอามาร้องใหม่ นอกเหนือไปจากนี้ผู้สอนอาจจะลองเพลงประเภทอื่น ๆ เช่น เพลงเด็ก เพลงศาสนา เพลงจากละครเพลง (musicals) หรือภาพยนตร์ และเพลงรักชาติ ผู้สอนอาจจะหาเพลงภาษาอังกฤษที่ประยุกต์มาจากเพลงไทยหรือเพลงพื้นบ้าน เช่น หมอลำ ของไทยอีสาน แต่ผู้สอนควรระวังให้การเน้นพยางค์ (primary stress) และเสียงสูงต่ำ (intonation) สอดคล้องกับจังหวะดนตรี มิฉะนั้นผู้เรียนอาจจะจำการเน้นเสียงพยางค์ผิดที่

6. ผู้สอนควรจะต้องใช้สิ่งที่ตรงกันข้ามกันในเพลงและดนตรี เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจและเพื่อสร้างสิ่งแปลกใหม่และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน เช่น ผู้สอนสามารถใช้เพลงสนุกสนาน มีความสุขสลับกับเพลงเศร้า ใช้เพลงเร็วสลับกับเพลงช้า ใช้เพลงที่เต็มไปด้วยทำนองหวานฉ่ำสลับกับเพลงที่ฟังทำนองยาก เพลงที่มีทำทางประกอบสลับกับเพลงที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่ เพลงจากภาพยนตร์หรือมิวสิกวิดีโอสลับกับเพลงที่ไม่มีภาพประกอบ

7. ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมมากและจะสนใจการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ถ้าผู้สอนให้เขา นำเอาเพลงที่เขาชอบมาขับร้องให้เพื่อน ๆ ฟัง หรือให้เขาสอนเพื่อน บ่อยครั้งที่ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ อาจจะเด่นมากในการร้องเพลงภาษาอังกฤษ (ถึงแม้ว่าบางที่เขาอาจจะไม่รู้ความหมายของสำนวนภาษาหรือเนื้อหาในเพลงมากมายก็ตาม) และบางที่ผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนเล่นดนตรีประกอบหรือให้เพื่อนในกลุ่มอื่น ๆ มาช่วยเล่น

8. สำหรับผู้เรียนที่ยังไม่เคยร้องเพลงภาษาอังกฤษในห้อง ผู้สอนอาจจะให้ร้องเป็นกลุ่มหรือคู่ก่อน หรืออาจจะใช้เพลงที่มีทำทางประกอบ ที่สำคัญคือผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนเล่นดนตรีประกอบหรือให้เพื่อนในกลุ่มอื่น ๆ มาช่วยเล่น

9. ผู้สอนควรใช้ปุ่มหยุดชั่วคราว (pause button) ตามความเหมาะสม เช่น เวลาต้องการให้ผู้เรียนใช้สมาธิหรือความจำเป็นพิเศษ และผู้สอนควรใช้ปุ่มดัง-เบา (volume button) ด้วย เมื่อผู้เรียนร้องได้พอสมควร ผู้สอนควรจะหรีเสียง

10. เนื่องจากการให้ผู้เรียนร้องเพลงในห้องเรียน อาจจะทำให้เกิดเสียงดังรบกวนห้องเรียนอื่น ๆ ผู้สอนจะต้องเตรียมตัวรับสถานการณ์นี้ เช่น อาจจะต้องหาห้องเรียนที่เก็บเสียง หรืออาจจะตกลงกับผู้สอนห้องอื่นก่อน

เพลงประกอบการสอนมีส่วนช่วยเป็นอย่างดีในการพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาการทางด้านภาษา ทั้งในด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้งนี้ครูควรคำนึงเสมอว่าการนำเพลงประกอบการสอนที่ถูกต้องทำอย่างไร เพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์ตามความมุ่งหมายมากที่สุด จากแนวคิดหลักการและประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าเพลงเป็นสื่อที่สำคัญ สามารถดึงดูดความสนใจ ความกระตือรือร้นเป็นอย่างมาก และยังสามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี สร้างความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนอีกด้วย ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรให้ความสนใจในบทเพลงประกอบการสอน

การสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำศัพท์ภาษาอังกฤษ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญด้านภาษา เกี่ยวข้องกับทุกทักษะของการเรียนรู้ภาษา การรู้คำศัพท์ไม่เพียงพอหรือเลือกใช้คำที่ไม่เหมาะสมย่อมเกิดปัญหาการสื่อสาร จึงจำเป็นต้องมีการสอนคำศัพท์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์ จำได้แม่นยำ เข้าใจความหมายและสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์

1. ความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำศัพท์เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาการเรียนภาษาอังกฤษให้ดีขึ้น นักเรียนที่รู้คำศัพท์มาก จำได้แม่นยำ และสามารถนำมาใช้ได้ถูกต้องคล่องแคล่วย่อมช่วยให้ผลการเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น ความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้องค์ประกอบทางภาษา ประกอบด้วยเสียง โครงสร้างไวยากรณ์ และคำศัพท์ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนภาษาสามารถเข้าใจเรื่องที่ผู้อื่นพูด และพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ดังนี้ คำศัพท์จึงนับว่าเป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่ง และได้มีผู้ให้คำจำกัดความของคำศัพท์ไว้ดังนี้

ดวงเดือน จังพานิช (2542, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของคำศัพท์ว่าเป็นกลุ่มเสียงกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีความหมายให้รู้ว่าเป็นคน สิ่งของ อากาศ หรือลักษณะอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง และแบ่งความหมายของคำศัพท์ออกเป็น 4 นัย คือ

1. ความหมายที่ติดตัวมาในคำศัพท์ (meaning) ซึ่งได้แก่ ความหมายตามพจนานุกรม คำภาษาอังกฤษในคำหนึ่งๆ อาจมีความหมายได้หลายอย่าง เช่น house แปลว่าบ้าน แต่คำว่า the house of representative หมายถึง สภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

2. ความหมายที่เป็นรูปคำติดมาจากคำเดิม หรือความหมายตามไวยากรณ์ (Morphological meaning) ซึ่งอาจทำให้ความหมายของคำเดิมนั้นเปลี่ยนแปลงได้ หรืออาจเป็นการเปลี่ยนรูปลักษณะภายในคำก็ได้ เช่น boy-boys, girl-girls ในภาษาอังกฤษถือว่า s ที่ต่อท้ายคำ แสดงความหมายทางไวยากรณ์ของพหูพจน์

3. ความหมายที่แสดงออกโดยรูปประโยค (syntactical meaning) ซึ่งเป็นความหมายที่เกิดขึ้นแล้วเปลี่ยนแปลงได้ตามขั้นตอนของการเรียงลำดับคำ เช่น washroom

หมายถึง ห้องน้ำ และ I wash the room. ซึ่งมีความหมายแตกต่างกันไป นั่นคือ ฉันทำความสะอาดห้อง

4. ความหมายที่แสดงออกด้วยเสียงขึ้นลงในภาษาอังกฤษ (intonation meaning) ได้แก่ ความหมายของคำที่เปลี่ยนไปตามการออกเสียงของคนพูดที่ต้องการให้ผู้ฟังได้ทราบความหมาย เช่น Five Five คำแรกเป็นการบอกเล่าที่จะทำให้ผู้ฟังตกใจมากหรือน้อยแล้วแต่น้ำเสียงที่เปล่งออกมา ส่วนคำหลังเป็นคำถามเชิงไม่แน่ใจ

พรสวรรค์ สืบอ (2550, หน้า 128) ได้ให้ความหมายของคำศัพท์ว่า คำศัพท์ คือ หน่วยเสียงหลาย ๆ หน่วยเสียงมารวมกันเป็นข้อมูลที่รวบรวมความหมายและการออกเสียงของคำที่ใช้ในการสื่อสาร คำศัพท์มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ รูปคำ (form) และความหมาย (meaning)

ณัฐชไม สาดพัก (2554, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของคำศัพท์ว่า หมายถึง กลุ่มเสียง เสียง เสียงพูด คำที่มีความหมาย ลายลักษณ์อักษรที่เขียนขึ้นเพื่อแสดงความคิดเป็นคำหรือคำยากที่ต้องแปล แบ่งออกเป็นหลายประเภท ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันออกไป มีทั้งความหมายให้รู้ว่าเป็นคน สัตว์ สิ่งของ หรือลักษณะอาการอย่างใดอย่างหนึ่งของภาษา

มอริส, และโทมัส (Morris, & Thomas, 1983) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าคำศัพท์ หมายถึง คำทุกคำในภาษาที่ถูกใช้และเป็นที่น่าสนใจเฉพาะบุคคล วงสังคม วงการอาชีพ เชื้อชาติ หรือโดยทั่วไป ศัพท์อาจได้แก่ รายการคำหรือวลี ที่ถูกจัดเรียงตามระบบการเรียงอักษรพร้อมกับการมีการอธิบายความหมาย แปล หรือ ยกตัวอย่างประกอบ

สรุปได้ว่า คำศัพท์ หมายถึง กลุ่มเสียง คำที่ถูกจัดเรียงตามระบบการเรียงอักษรพร้อมกับการมีการอธิบายความหมายเพื่อแสดงออกถึงความคิด เป็นการสื่อสารที่ถูกใช้และเป็นที่น่าสนใจเฉพาะบุคคล แบ่งออกเป็นหลายประเภทขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันออกไป

2. ประเภทของคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำศัพท์แต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายในการใช้ที่ต่างกัน เช่น ทักษะที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน ความสามารถในการสื่อสาร

ทิพย์วัลย์ มาแสง (2532, หน้า 46) แบ่งคำศัพท์เป็นสองชนิด คือ Active และ Passive การสอนคำศัพท์ที่เป็น Active นั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนสามารถอ่าน (read) เขียน (write) เข้าใจ (understand) ทันทักที่ได้ยิน สามารถพูด (speak) นำไปใช้พูดในประโยค และแต่งประโยคได้ ส่วนคำศัพท์ที่เป็น Passive นั้น ครูและนักเรียนสามารถที่จะอ่าน (read) หรือพูดและเข้าใจความหมายเท่านั้น

ทอร์นเบอร์รี่ (2546, หน้า 4) กล่าวว่า คำมีหน้าที่แตกต่างกันไปตามข้อความหนึ่งๆ จะเป็นคำชนิดใดชนิดหนึ่งใน 8 ชนิด ดังนี้

คำนาม	bits, pieces record, player
คำสรรพนาม	I, them
คำกริยา	Like, looking, doing, to look
คำคุณศัพท์	Old, second-hand, new
คำวิเศษณ์	up
คำบุพบท	for, like
คำสันธาน	And
คำนำหน้านาม	-

เราอาจแบ่งความหมายที่สัมพันธ์กับชนิดของคำเหล่านี้อย่างคร่าวๆ เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง ได้แก่คำอย่างเช่น for, and, them, to ซึ่งทำหน้าที่สำคัญด้านโครงสร้างไวยากรณ์ของประโยค เราเรียกคำเหล่านี้ว่า คำที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ (grammatical word หรือ function word) และโดยทั่วไปได้แก่ คำบุพบท คำสันธาน คำนำหน้านาม และคำสรรพนาม อีกกลุ่มหนึ่ง เป็นคำที่ให้เนื้อหา (content word) ซึ่งเป็นคำที่สื่อข้อมูลมากมาย และโดยทั่วไปคือ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ และคำวิเศษณ์ ความหมายของข้อความหนึ่งๆ สามารถถ่ายทอดได้ไม่มากนักน้อย จากการใช้คำในกลุ่มนี้เพียงกลุ่มเดียว

สรุปได้ว่า ประเภทของคำศัพท์อาจแบ่งความหมายที่สัมพันธ์กับชนิดของคำ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการใช้ที่แตกต่างกัน บางครั้งอ่านมีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนสามารถอ่าน (read) เขียน (write) เข้าใจ (understand) ทันทันที่ได้ยิน สามารถพูด (speak) นำไปใช้พูดในประโยคและแต่งประโยคได้

3. จุดมุ่งหมายในการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

มีผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนคำศัพท์ไว้ดังนี้
ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน (2539, หน้า 153) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนศัพท์ มีดังนี้

1. นักเรียนสามารถออกเสียงคำศัพท์นั้นได้อย่างสนิทสนมหรือถูกต้องไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะที่เป็นคำ วลี หรือประโยค
2. เข้าใจและจดจำความหมายของคำศัพท์นั้น ไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะของคำคำเดียว วลี หรือประโยคได้
3. สามารถนำคำศัพท์นั้นไปใช้ในรูปประโยค ในลักษณะของการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องตรงตามความต้องการ

พรสวรรค์ สืบอ (2550, หน้า 130-131) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้คำศัพท์ไว้ดังนี้

คำศัพท์ที่ผู้สอนจะนำไปสอนนั้น แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ คำศัพท์ที่ผู้เรียนรู้เฉพาะความหมาย (passive vocabulary) และคำศัพท์ที่ผู้เรียนต้องสามารถนำไปใช้ได้ (active

vocabulary) ในการสอน Passive Vocabulary สอนให้ผู้เรียนรู้ความหมายก็เพียงพอ ส่วน Active vocabulary นั้นผู้สอนต้องจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายต่อไปนี้

1. ให้ผู้เรียนออกเสียงและเขียนคำนั้นๆ ให้ถูกต้อง เนื่องจากคำในภาษาอังกฤษ ไม่ได้ออกเสียงตามการสะกดตัวเสมอไป ซึ่งคำประเภทนี้มีอยู่มากในภาษาอังกฤษ

2. ให้ผู้เรียนรู้ความหมาย ซึ่งต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่าง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3. ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในโครงสร้างแบบต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และ คล่องแคล่วทั้งในภาษาพูด และภาษาเขียน ซึ่งต้องถูกต้องทั้งด้านไวยากรณ์ สถานการณ์ วัฒนธรรมและความนิยมของเจ้าของภาษา

4. ให้ผู้เรียนรู้ว่าคำๆ นั้นเป็นคำประเภทใด เช่น คำนาม คำคุณศัพท์ คำกริยา หรือคำกริยาวิเศษณ์ เพื่อให้ผู้เรียนจะสามารถนำคำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

สรุปจุดมุ่งหมายในการสอนศัพท์ได้ว่า ผู้เรียนรู้ความหมาย ออกเสียงได้ถูกต้อง สามารถอ่านและเขียนได้ถูกต้อง ผู้เรียนรู้ว่าคำนั้นๆ เป็นคำประเภทใด และสามารถใช้คำศัพท์ นั้นๆ ได้ ในประโยคต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

4. การวัดความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

การวัดว่านักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์นั้น มีรูปแบบการทดสอบได้แก่ แฮร์ริส (Harris, 1996, pp. 51-54) ได้เสนอวิธีการทดสอบคำศัพท์ที่ใช้ได้ทั้งกับการ ทดสอบคำศัพท์เดี่ยวและคำประสม ดังนี้

1. การทดสอบความหมายโดยมีตัวเลือกหลายตัวเลือก definition (multiple-choice) เป็นแบบทดสอบที่ให้คำศัพท์ 1 คำ แล้วให้เลือกคำจำกัดความหรือคำที่มีความหมาย เหมือนกับคำศัพท์นั้นจากตัวเลือก หรืออาจสลับโดยกำหนดคำจำกัดความหรือคำที่มีความหมายเหมือนกับคำศัพท์คำหนึ่ง แล้วให้เลือกคำศัพท์นั้นจากตัวเลือก

2. การเติมคำลงในช่องว่าง โดยมีตัวเลือกหลายตัวเลือก completion (multiple-choice) การทดสอบความรู้คำศัพท์ที่ปรากฏในบริบท โดยกำหนดประโยคแล้วเว้นช่องว่าง คำศัพท์ที่ต้องการทดสอบ ให้เลือกคำศัพท์ที่เหมาะสมกับบริบทมาเติมให้ถูกต้อง แบบสอบถาม ชนิดนี้วัดความสามารถของผู้เรียนในการใช้คำศัพท์ในสถานการณ์จริง นอกจากนี้ ยังสามารถวัด คำศัพท์หลายคำที่ไม่สามารถวัดโดยวิธีที่หนึ่ง เนื่องจากไม่สามารถให้คำจำกัดความสั้นๆ ได้

3. การถอดความโดยมีตัวเลือกหลายตัวเลือก paraphrase (multiple-choice) เป็น แบบ ทดสอบที่รวมวิธีการจากแบบทดสอบสองแบบข้างต้น คือ กำหนดประโยค 1 ประโยค ชีด เส้นใต้คำศัพท์ที่ต้องการทดสอบ ให้นักเรียนเลือกความหมายของคำศัพท์นั้นจากตัวเลือก

การถอดความแบบประยุกต์ paraphrase (supply type) เป็นแบบสอบถามที่ ลักษณะประยุกต์จากแบบทดสอบแบบที่ 3 ซึ่งยังคงกำหนดประโยคให้ 1 ประโยค ชีดเส้นใต้ คำศัพท์ที่ต้องการทดสอบ แต่นักเรียนจะต้องหาคำที่มีความหมายเหมือนกับคำศัพท์ที่ต้องการ

ทดสอบเองแล้วเขียนประโยคใหม่ ซึ่งจะต้องใช้เวลามาก อีกทั้งการตรวจให้คะแนนจะต้องตัดสินถึงความเหมาะสมและความถูกต้องของคำศัพท์ที่ใช้

4. การใช้รูปภาพ (picture) เป็นการทดสอบที่ใช้กับเด็กที่ยังอ่านไม่ได้ ซึ่งทดสอบได้ 2 วิธี คือ วิธีแรก ผู้ทดสอบออกเสียงชื่อสิ่งของแล้วให้ผู้รับการทดสอบชี้สิ่งของนั้น และวิธีที่สองผู้ทดสอบให้ผู้รับการทดสอบบอกชื่อสิ่งของในภาพที่ผู้ทดสอบแสดง

รีด (Reed, 1993, pp. 355-357) กล่าวถึง รูปแบบของการทดสอบคำศัพท์ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การทดสอบจากอย่างง่ายซึ่งซับซ้อน ซึ่งได้แก่ การตรวจสอบว่ารู้จักศัพท์หรือไม่ โดยให้ตอบใช่/ไม่ใช่ การทดสอบความหมายคำศัพท์ด้วยแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ มีหลายตัวเลือกหรือแบบทดสอบจับคู่คำศัพท์กับความหมาย และการทดสอบคำศัพท์โดยการสัมภาษณ์

2. การรายงานตนเอง (self-report) คือ การให้ผู้รับการทดสอบตรวจสอบว่ามี ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์มากน้อยเพียงใด ซึ่งไม่ใช่เพียงการตรวจสอบว่ารู้จักคำศัพท์นั้นหรือไม่

3. การทดสอบปริมาณคำศัพท์ และคุณภาพของความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ (breadth and dept of knowledge) การทดสอบอาจเป็นการให้ผู้รับการทดสอบทำแบบสอบถามแบบจัดอันดับเกี่ยวกับระดับความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ หรือการให้นักเรียนเขียนหรือพูดอธิบายเกี่ยวกับ คำศัพท์

4. การทดสอบคำศัพท์ในบริบท คือ รูปแบบการทดสอบแบบบูรณาการและเพื่อการสื่อสาร มีการแนะนำให้นำเสนอคำศัพท์ที่จะทดสอบในบริบทประโยคหรือหน่วย ความสัมพันธ์ที่มากกว่า

สรุปได้ว่า การทดสอบคำศัพท์นั้นสามารถทำได้หลากหลายมีตั้งแต่ระดับง่าย จนถึงระดับซับซ้อน การเลือกใช้ขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนอยู่ในระดับใด และผู้สอนต้องการวัดความรู้ ในระดับใด

การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

การจัดการเรียนรู้แบบปกติเป็นการสอนที่ผู้สอนนิยมใช้ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ได้มี นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่าน กล่าวไว้ดังนี้

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

อาสยา ไทยโพธิ์ศรี (2547, หน้า 13) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบปกติเป็นการ จัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการสร้างความสนใจ ในบทเรียน สร้างแรงจูงใจด้วยการสนทนา หรือใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ ชั้นสอน มีขั้นตอนย่อย คือ แจงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทบทวนความรู้เดิม เสนอบทเรียนใหม่ให้แนวการเรียนรู้ แจงผลการปฏิบัติ ชั้นสรุป ส่งเสริมความเม่นยำและถาวรความรู้ และชั้นประเมินผล

วีรียา วีริยะรัมพะ (2549, หน้า 50) กล่าวว่า วิธีการสอนแบบปกติหมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ยึดแนวการสอนตามคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ โดยครูเป็นผู้เตรียมข้อมูลความรู้นำมาถ่ายทอดให้แก่นักเรียนมีการบรรยายอภิปรายซักถามและใช้สื่อการสอน

สิริวรรณ ฤทธิสาร (2550, หน้า 10) ได้กล่าวว่า การสอนแบบปกติ หมายถึง การสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการจัดกิจกรรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื้อหาตามหน่วยการเรียนรู้

สรุปว่า การจัดการเรียนรู้ปกติ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เสนอแนะไว้ในคู่มือครู โดยแนวการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟัง ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนฟัง ขั้นระหว่างฟัง ขั้นหลังฟัง และขั้นประเมินผล

2. ลักษณะของการสอนแบบปกติ

วีรพันธ์ สิทธิพงศ์ (2540, หน้า 228) กล่าวว่า การสอนแบบปกติ เป็นการสอนที่จัดขึ้นในโรงเรียนซึ่งเป็นการดำเนินการสอนตามหลักสูตร การสอนปกติมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. การเรียนการสอนยึดตามหลักสูตรโดยใช้เนื้อหาเป็นหลัก
2. กำหนดเวลาเรียนแน่ชัด ใช้เวลาเรียนพร้อมๆ กันทั้งกลุ่ม
3. เน้นการตอบสนองความต้องการของกลุ่ม
4. ใช้ตำรา แบบฝึกหัดเป็นอุปกรณ์สำคัญในการสอน
5. จำกัดขอบเขตการเรียนรู้
6. สอนโดยวิธีบรรยายหรือสาธิตเป็นหลัก
7. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้แบบกว้างๆ
8. เกณฑ์การวัดผลขึ้นอยู่กับบุคคล
9. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนจะแยกจากกันและเกิดขึ้นเกือบตลอดเวลาในช่วงของการทดสอบ
10. ยึดถือคะแนนการสอบเป็นหลัก

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก, หน้า 275) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนตามปกติเป็นการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู

สรุปได้ว่า ลักษณะของการสอนแบบปกติ เป็นการเรียนการสอนที่ยึดตามหลักสูตร จำกัดขอบเขตการเรียนรู้ สอนโดยวิธีบรรยายหรือสาธิตเป็นหลัก ให้เนื้อหาตำราและแบบฝึกหัดเป็นหลักเน้นการตอบสนองของผู้เรียน

3. ขั้นตอนการสอนแบบปกติ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, หน้า 97-99) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการสอน ประกอบด้วย

1.1 วินิจฉัยนักเรียนโดยพิจารณาถึงพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์เดิม ความสามารถของนักเรียนอาจใช้วิธีพูดคุยซักถาม หรือใช้แบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประโยชน์ในการเตรียมเนื้อหาและวิธีสอน

1.2 เตรียมเนื้อหา โดยพิจารณาถึงความละเอียด ลึกซึ่งมากน้อยและลำดับของเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาและลักษณะของนักเรียน

1.3 เตรียมคำถาม เพื่อใช้ถามนักเรียนระหว่างการบรรยายจะช่วยให้นักเรียนตื่นตัวและสนใจได้ดี

1.4 เตรียมสื่อการเรียนการสอน โดยเตรียมสื่อให้พร้อมอยู่ในสภาพใ้ใช้การได้ดี

1.5 เตรียมการวัดผลประเมินผล อาจทำเป็นแบบทดสอบหลังการเรียนทันที เป็นแบบฝึกหัดหรือการถามคำถาม

2. ชั้นสอน ประกอบด้วย

2.1 ช้่นนำ เป็นการซักถามพูดคุยกับนักเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเรียนหรือทบทวนการบรรยายในครั้งก่อนเพื่อเชื่อมโยงกับเรื่องใหม่

2.2 ชั้นอธิบาย เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน

2.3 ชั้นสรุปเป็นการปิดท้ายการบรรยาย โดยการสรุปเนื้อหาสาระที่ได้เรียนมา

3. ชั้นติดตามผลประกอบด้วย

3.1 ประเมินผลนักเรียน

3.2 ประเมินผลผู้สอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก, หน้า 98-99) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนปกติ ดังนี้

1. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ครูใช้คำถามหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้พร้อมและเกิดความตั้งใจที่จะเรียน

2. ชั้นสอน ครูดำเนินการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ความรู้ในเนื้อหาในการสอนจะใช้กิจกรรมต่างๆ เช่น การอภิปราย สถานการณ์จำลอง การใช้บทบาทสมมติ เพื่อให้การสนทนาสนใจและเร้าความสนใจของนักเรียนมากขึ้น

3. ชั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปและเน้นย้ำประเด็นสำคัญของเนื้อหา เพื่อให้ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเห็นความสำคัญของส่วนประกอบต่างๆ ของเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว

4. ชั้นวัดผลประเมินผล เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนทดสอบและทำแบบฝึกหัดทำให้ครูทราบผลการเรียนรู้ของนักเรียน

การจัดการเรียนรู้แบบปกติ คือการจัดการเรียนรู้ที่ยึดตามหลักสูตร จำกัดขอบเขตการเรียนรู้ สอนโดยวิธีบรรยายหรือสาธิตเป็นหลัก โดยแนวการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟัง ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นก่อนฟัง 2) ชั้นระหว่างฟัง 3) ชั้นหลังการ

ฟัง และ 4) ชั้นประเมินผล ซึ่งมีคำศัพท์ ตรงกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังโดยใช้เพลงประกอบ

แผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมาย

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง, วัชรินทร์ เสถียรยานนท์, และวัชนีย์ เชาว์ดำรง (2545, หน้า 53) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง การเตรียมการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ล่วงหน้าและเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด โดยสามารถแบ่งได้ 2 ระดับ คือ ระดับหน่วยการเรียนรู้ และระดับบทเรียน

รุจิร ภูสาระ (2546, หน้า 120) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่สาระการเรียนรู้ได้กำหนดเอาไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและจุดประสงค์เปรียบเสมือนแผนที่ในการเดินทางของครูผู้สอน โดยครูผู้สอนจะพิจารณาและคำนึงถึงจุดประสงค์ของบทเรียนก่อนเริ่มการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ชาญชัย อาจินสมมาตร (2547, หน้า 51-52) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครู เป็นการจัดระเบียบการเรียนการสอนไม่ให้ออกนอกเนื้อหาวิชา

จากความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง การเตรียมการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ล่วงหน้า เป็นการจัดระเบียบการเรียนการสอนไม่ให้ออกนอกเนื้อหาวิชา เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์และบรรลุเป้าหมายตามที่สาระการเรียนรู้ได้กำหนด และมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, หน้า 2) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ก่อให้เกิดความสำคัญดังต่อไปนี้

1. มีการวางแผนการสอนล่วงหน้า
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนนั้นค้นคว้าเนื้อหา เทคนิคการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดผลการเรียน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นเครื่องมือที่ครูผู้สอนนำไปใช้ได้อย่างมั่นใจ
4. เป็นหลักฐานทางการเรียนการสอน
5. เป็นหลักฐานแสดงความชำนาญทางการสอนของผู้สอน เพื่อประโยชน์ในการเสนองานต่อไป

สาโรช โศภีรักษ์ (2546, หน้า 73) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ก่อให้เกิดประโยชน์และมีความสำคัญ ดังนี้

1. เกิดความยืดหยุ่นในการสอนมากขึ้น
2. ส่งเสริมความกระฉับกระเฉงในการสอน
3. ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดี
4. พฤติกรรมในการก่อกวนชั้นเรียนของผู้เรียนน้อยลง

กุกุยา แสงเดช (2548, หน้า 153) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เป็นทิศทางที่จะช่วยให้ผู้สอนไม่ต้องยึดบทเรียนมากนักจนทำให้ขาดสื่อที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน

2. การทำแผนการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเกิดความชัดเจนและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน

3. เป็นการกำหนดสื่ออย่างชัดเจน

4. ส่งเสริมพัฒนาการของผู้สอนให้ดียิ่งขึ้น

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548, หน้า 358) กล่าวว่า การวางแผนการสอนนั้น จะช่วยให้ผู้สอนมั่นใจ และดำเนินการสอนไปตามลำดับขั้นตอนที่ออกแบบไว้อย่างเป็นระบบ

จากความสำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สามารถสรุปได้เป็นรายชื่อ ดังนี้

1. มีการวางแผนการสอนล่วงหน้า
2. เป็นทิศทางที่จะช่วยให้ผู้สอนสามารถเลือกใช้สื่อที่หลากหลาย
3. เกิดความยืดหยุ่นในการสอนมากขึ้น
4. ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น
5. ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดี พฤติกรรมในการก่อกวนชั้นเรียนลดน้อยลง
6. ส่งเสริมพัฒนาการของผู้สอนให้ดียิ่งขึ้น
7. เป็นหลักฐานแสดงความชำนาญทางการสอนของผู้สอน เพื่อประโยชน์ในการ

เสนองานต่อไป

3. การวัดผลและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ไสว พักขาว (2544, หน้า 356) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง การตรวจสอบว่าผู้เรียนนั้นมีพฤติกรรมต่างๆ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เปลี่ยนไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนวางไว้หรือไม่ โดยใช้เครื่องมือในการวัดผล จากการวัดที่ได้ออกมา นั้น จะเป็นผลเชิงปริมาณ เช่น ผลคะแนน เป็นต้น เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนได้วางเอาไว้ ซึ่งผู้สอนไม่สามารถตัดสินได้ว่าผู้เรียนนั้นมีคุณภาพหรือไม่ หรือมีมากน้อยเพียงใดจนกว่าจะผ่านการประเมินผล ซึ่ง สำลี รักสุทธี, และคนอื่นๆ (2544, หน้า 113-126) ได้กล่าวถึงวิธีการประเมินผล โดยผู้สอนสามารถเลือกได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

1. การประเมินตามสภาพจริง การประเมินจะพิจารณาจากการปฏิบัติงานของผู้เรียนตามความเป็นจริง โดยเกณฑ์ประเมินมีดังนี้

- 1.1 ความเข้าใจ
- 1.2 ทักษะกระบวนการทำงาน วิธีการแก้ปัญหา
- 1.3 ภาวะความเป็นผู้นำและเทคนิคการตัดสินใจ
- 1.4 กระบวนการจัดกระทำข้อมูล
- 1.5 การเชื่อมโยงและการบูรณาการ
- 1.6 ทักษะการใช้ภาษา
- 1.7 พิจารณาจากการนำเสนอว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด
- 1.8 ประสิทธิภาพของผลงานโดยรวม

2. การประเมินโดยการใช้แฟ้มผลงาน คือ การเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลงานต่างๆ ที่ผ่านมา มีหลักการดังนี้

- 2.1 ดูผลงาน ชิ้นงานที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการ
- 2.2 การพัฒนาผลงานต้องมีคุณภาพ
- 2.3 มีความโดดเด่น
- 2.4 ผลจากการเรียนรู้ของแต่ละสถานการณ์
- 2.5 ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน
- 2.6 มองผลงานที่ออกมาอย่างหลากหลายและเป็นผลที่ได้จากการเรียนรู้

3. การประเมินตนเอง ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมที่จะประเมินตนเองนอกเหนือจากการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนประเมินผลงาน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและหรือแก้ไขตนเองหากผลงานยังออกมาไม่ดี

4. การประเมินกระบวนการกลุ่ม มีดังนี้

- 4.1 สามารถประเมินได้ทุกสถานการณ์เรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม
- 4.2 ผู้เรียนควรรับรู้ทุกครั้งเมื่อมีการประเมินกระบวนการกลุ่ม
- 4.3 มุ่งเน้นพัฒนาการและจิตสำนึกมากกว่าคะแนน
- 4.4 ผู้เรียนควรทราบเกณฑ์ในการประเมิน หรือมีส่วนร่วมในการออกแบบ

การประเมินด้วย

- 4.5 ควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนว่ากระบวนการปฏิบัติเป็นเรื่องที่สำคัญ
- 4.6 ควรจัดกลุ่มให้หลากหลาย
- 4.7 ผู้สอนควรวางตัวและเป็นผู้ประสานงานที่ดีแก่ผู้เรียน

5. การประเมินโดยกลุ่มเพื่อน ควรให้เพื่อนในกลุ่มประเมินกันเอง ซึ่งใช้ในเกณฑ์

ดังนี้

- 5.1 ความคิดสร้างสรรค์

- 5.2 ระเบียบวินัยและความมีน้ำใจ
- 5.3 การช่วยเหลือ
- 5.4 ความสามารถในการทำงาน
- 5.5 การตรงต่อเวลา
- 5.6 เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
- 5.7 การให้เกียรติผู้อื่น
6. การประเมินโดยการสังเกต ซึ่งอาจจะสังเกตตามกรอบที่กำหนดไว้ หรือสังเกตที่ไม่มีกรอบก็ได้

7. การประเมินโดยการสัมภาษณ์
8. การประเมินโดยการเขียนรายงาน

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การวัดผล หมายถึง การตรวจสอบว่าผู้เรียนนั้นมีพฤติกรรมต่างๆ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เปลี่ยนไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดไว้หรือไม่ โดยใช้เครื่องมือในการวัดผลซึ่งผู้สอนสามารถเลือกได้ตามความเหมาะสม ซึ่งผลที่ออกมาจะเป็นผลคะแนน ทำให้ทราบว่าผู้เรียนนั้นมีคุณภาพเพียงใด

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ข, หน้า 149-150) ได้กล่าวว่า หลักการสำคัญในการประเมินผล คือ การประเมินผลควรมีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เน้นลักษณะและความสามารถของผู้เรียนเป็นภาพรวม ผลการประเมินต้องชี้ให้เห็นผลการปรับปรุงการสอนของครูผู้สอนและความสำเร็จของผู้เรียนตามเป้าหมายหลักสูตร บ่งบอกถึงความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตจริงได้ ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่หลากหลาย ไม่แยกขาดจากการเรียนการสอน เป็นการให้ข้อมูลที่ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนรู้จักตนเองและมองเห็นแนวทางที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น โดยเน้นความร่วมมือ ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล ตรวจสอบและทบทวนซึ่งกันและกัน เน้นการวัดกระบวนการ (process) เท่าๆ กับการวัดผลผลิต (product) ของกระบวนการ เน้นการวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองรวมทั้งการให้เหตุผลและการแก้ปัญหา โดยข้อมูลที่นำมาใช้ประเมินจะต้องได้มาโดยกระบวนการเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับรูปแบบการประเมินผลตามหลักสูตร โดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลายรูปแบบ เลือกนำมาใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับกระบวนการสอนของครู ผู้สอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดบางครั้งอาจต้องปรับวิธีการหรือดัดแปลงเครื่องมือวัด เพื่อใช้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ บางกรณีจำเป็นต้องใช้เทคนิคการประเมินผลที่ผสมผสานหรือหลากหลาย เพื่อให้ได้ภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่กว้างและสมบูรณ์ขึ้น ส่วนลักษณะภาษาที่นำมาประเมิน ควรเป็นภาษาที่ใช้ในสถานการณ์การสื่อสารตามสภาพจริง คือ เป็นข้อความสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นภาษาที่เจ้าของ

ภาษาใช้ มีความเป็นธรรมชาติอยู่ในบริบท ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารควรประเมินความสามารถในการสื่อสารความหมายจริงๆ ไม่ควรแยกการใช้ภาษาออกจากสถานการณ์ และควรวัดให้ครอบคลุมองค์ประกอบทางภาษา อันประกอบด้วยความรู้เรื่องเสียง คำศัพท์ โครงสร้าง การใช้ภาษาในสถานการณ์ และวิธีการในการสื่อสาร แนวการประเมินเช่นนี้ช่วยเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรการสอนและการประเมินผล

พรสวรรค์ สิป้อ (2550, หน้า 243-254) ได้กล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุไว้ว่าให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาและให้สถานศึกษาใช้วิธีที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสสำหรับการศึกษาต่อและให้นำการประเมินผลผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

ดังนั้น การประเมินผลจึงมีลักษณะที่แตกต่างจากการประเมินแบบเดิมซึ่งเป็นการประเมินตัดสินผลการเรียนว่าผ่านหรือไม่ผ่าน ได้หรือตก การประเมินผลแนวใหม่เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นำผลการเรียนรู้มาพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุถึงความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การประเมินผลต้องทำควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ เป็นการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ดังนี้

4.1 จุดประสงค์ของการประเมินผล

การประเมินผลมีประโยชน์ต่อผู้เรียน เพราะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ ซึ่งจะนำมาช่วยปรับปรุงแก้ปัญหาของตัวผู้เรียนเอง และคุณภาพของการเรียนการสอน วรียา ศรีสวัสดิ์ (2555, หน้า 27) กล่าวถึงจุดประสงค์ของการประเมินผลไว้ดังนี้

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลแบบนี้เป็นการประเมินระหว่างเรียน (formative assessment) เป็นการกระตุ้นผู้สอนในการปรับการจัดการเรียนรู้ของตนให้เหมาะสมกับผู้เรียน
2. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ (achievement) ของผู้เรียน การประเมินผลแบบนี้เป็นการประเมินหลังเรียน/ การประเมินผลรวม (summative assessment)
3. ประเมินเพื่อคุณวุฒิ เพื่อแสดงว่าผู้เรียนมีความสามารถในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การประเมินส่วนใหญ่จะเป็นการสอบโดยการเขียน เช่น การสอบ โทเฟิล (TOEFL) โทอิค (TOEIC) เป็นต้น

4.2 ระดับพัฒนาการการใช้ภาษาของผู้เรียน

ในการประเมินการใช้ภาษา ผู้สอนต้องตระหนักถึงระดับพัฒนาการการใช้ภาษาของผู้เรียนซึ่ง แฮร์เรลล์, และจอร์แดน (Harrell, & Jordan, 2004) อ้างถึงใน พรสวรรค์ สิป้อ

(2550, หน้า 243-254) ได้ทำการสังเกตผู้เรียนในห้องเรียนโดยไม่รู้ตัว และพบว่าระดับพัฒนาการการใช้ภาษาของเด็กแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ก่อนการใช้ภาษา (pre-production) พัฒนาการทางภาษาของเด็กในระดับนี้ แสดงความเข้าใจสิ่งที่ได้รับฟัง ด้วยการพยักหน้า การชี้ หรือใช้ท่าทางอื่นๆ เด็กยังไม่มีความสามารถที่จะใช้คำพูด

2. การใช้ภาษาในระดับเริ่มแรก (early production) ผู้เรียนจะโต้ตอบเป็นคำเดียวหรือสองคำ และเด็กจะมีความสบายใจถ้ามีแบบให้พูดตาม หรือมีตัวเลือกให้

3. เริ่มใช้ภาษาที่เป็นข้อความต่อเนื่อง (speech emergence) ผู้เรียนเริ่มพูดเป็นวลี หรือเป็นประโยคสั้นๆ แต่ยังมีข้อผิดพลาดในการออกเสียงและไวยากรณ์

4. ใช้ภาษาได้ปานกลาง (intermediate fluency) ผู้เรียนสามารถพูดประโยคยาวๆ ได้โดยออกเสียงไม่ผิดมากนัก และมีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์อยู่บ้าง

ในการจัดกิจกรรมและการประเมินผลผู้สอนต้องเข้าใจระดับพัฒนาการทางภาษาของผู้เรียน ต้องใช้คำพูดและคำถามให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมเต็มที่ คำถามที่เหมาะสมกับแต่ละระดับภาษา มีดังนี้

1. ระดับก่อนการใช้ภาษา ผู้สอนใช้คำสั่งให้แสดงสิ่งของ เช่น Show me a book เป็นต้น

2. ระดับการใช้ภาษาในระดับเริ่มแรก ต้องเป็นการสั่งให้เลือกระหว่าง 2 สิ่ง

3. ระดับเริ่มใช้ภาษาที่เป็นข้อความต่อเนื่อง และระดับใช้ภาษาได้ปานกลาง ผู้สอนถามคำถามที่ผู้เรียนต้องตอบเป็นวลี หรือประโยคสั้นๆ

4.3 การประเมินผลการเรียนรู้ภาษา

ในการประเมินผลการสอนภาษาอังกฤษ จะต้องประเมินให้สอดคล้องกับแนวคิด ความสามารถในการสื่อสาร (communicative language ability) ในการประเมินผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ คือ เนื้อหา (content) รูปแบบการประเมิน (format) และเกณฑ์การประเมิน (marking criteria)

1. เนื้อหา เนื้อหาในการประเมินกว้างขึ้น โดยเน้นทักษะย่อยของแต่ละทักษะมากขึ้น เช่น เมื่อผู้สอนต้องการประเมินการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ ตัวอย่างของทักษะย่อยที่ต้องประเมินด้วยมีดังนี้ วิธีการเรียบเรียงข้อความ การแยกใจความสำคัญออกจากรายละเอียด จำแนก ตัวอย่างออกจากประโยคหลัก จำแนกข้อเสนอแนะออกจากประโยคหลัก การจำแนกข้อมูลที่เป็นความจริงออกจากข้อมูลที่แสดงความคิดเห็น เป็นต้น

2. รูปแบบการประเมิน การประเมินต้องเป็นทั้งการประเมินระหว่างเรียนและการประเมินหลังเรียน ในการประเมิน นอกจากจะเน้นการทดสอบเนื้อหาภาษา ยังรวมบริบทของการสื่อสารเข้าไปด้วย นั่นคือ ในข้อสอบผู้สอนต้องกำหนด ผู้ฟัง ผู้อ่าน หรือผู้ชม และผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างสารของตนเอง เช่น ผู้สอนอาจออกข้อสอบให้ผู้เรียนเขียนตอบข้อความสั้นๆ และ

“Write a short note to X” หรือให้ฟังประกาศ และให้หาข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับประกาศนั้น และอาจให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลกันโดยกำหนดงานให้

3. เกณฑ์การประเมิน เกณฑ์การประเมินจะต้องสัมพันธ์กับข้อทดสอบ เช่น ถ้าให้ผู้เรียนทำข้อทดสอบ การให้คะแนนจะมี 2 ประการ คือ ประการแรก ความสามารถในการใช้ภาษาซึ่งเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบเดิมประกอบด้วยการใช้คำที่เหมาะสมและการใช้คำถามที่ถูกต้อง ประการที่สองที่ควรประเมินก็คือความสามารถในการสื่อสาร เช่น ความสามารถในการโต้ตอบอย่างคล่องแคล่ว

4.4 แบบทดสอบภาษาอังกฤษ

แบบทดสอบที่ใช้ในการทดสอบความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษมีหลายแบบ เช่น ข้อสอบแบบเลือกตอบ แบบจับคู่ แบบถูก-ผิด แบบเติมคำ เป็นต้น ไม่ว่าจะใช้แบบทดสอบชนิดใดก็ตาม ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเรียนรู้และการเขียนข้อสอบเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

1. การออกข้อสอบแบบเลือกตอบ
 - 1) คำสั่งและคำตอบต้องชัดเจนและกระชับ
 - 2) ในคำถามควรมีการกำหนดสถานการณ์หรือบริบท
 - 3) ต้องไม่มีตัวชี้แนะคำตอบที่ถูก
 - 4) ควรใช้ภาษามาตรฐาน ไม่ควรใช้ภาษาพูดหรือแสลง
 - 5) ตัวเลือกที่ให้ต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเป็นคำตอบที่ถูก ผู้ตอบต้องใช้ความรู้ความสามารถมาตอบ ไม่ใช่ตอบถูกเพราะการเดา หรือคัดตัวเลือกที่ไม่ได้ออก
 - 6) ตัวเลือกควรวัดไปในทางเดียวกัน มีความสมดุลทั้งความยาว ความยากง่าย
 - 7) ตัวเลือกที่ถูก ต้องมีคำตอบเดียว
2. การออกข้อสอบแบบเลือกถูก-ผิด
 - 1) ต้องวัดประเด็นเดียว
 - 2) ควรมีคำตอบถูกน้อยกว่าผิด
 - 3) ต้องให้ผู้ตอบใช้ความคิดวิเคราะห์ต้องอาศัยการตีความไม่ใช่จากการจำ
3. การออกข้อสอบแบบจับคู่
 - 1) คำถามควรมีน้อยกว่าคำตอบ
 - 2) ข้อความในคำถามต้องสั้นกว่าข้อความในคำตอบ
 - 3) ให้การจับคู่สามารถเกิดได้เพียง 1 ต่อ 1
4. การออกข้อสอบแบบเรียงลำดับ
 - 1) ข้อความต้องสมบูรณ์ในตัว
 - 2) ข้อความต้องมีใจความสำคัญ

- 3) คำถามและคำตอบควรเท่ากัน ไม่ควรมีตัวลวง
5. การออกข้อสอบแบบโคลซ (cloze test)
 - 1) ข้อความต้องมีความสมบูรณ์ในตัว
 - 2) ข้อความไม่ควรไกลตัวผู้สอบ
 - 3) การละคำให้ละเพียง 1 คำ ต่อ 1 ช่อง
 - 4) ความยาวโดยเฉลี่ยไม่ควรต่ำกว่า 500 คำ
 - 5) การละคำจะเริ่มที่ประโยคที่ 2 หรือ 3 และจะไม่ละคำในประโยค

สุดท้าย

6) การละคำมี 2 วิธี คือ ละคำที่เหมาะสม เช่น ถ้าต้องการทดสอบ adjective ก็ละ adjective ทั้งหมด อีกวิธี คือ ละเป็นระบบตายตัว เช่น ทุกคำที่ห้า ที่สอบ เป็นต้น

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินผลผู้เรียนนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องพิจารณาจากพัฒนาการ พฤติกรรม การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ซึ่งเป็นการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ระดับในการประเมินพัฒนาการการใช้ภาษาควรแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ก่อนการใช้ภาษา การใช้ภาษาในระดับเริ่มแรก เริ่มใช้ภาษาที่เป็นข้อความต่อเนื่อง และใช้ภาษาได้ปานกลาง ซึ่งการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาควรคำนึงถึงองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ เนื้อหา (content) รูปแบบการประเมิน (format) และเกณฑ์การประเมิน (marking criteria) โดยแบบทดสอบภาษาอังกฤษที่ใช้ทดสอบนักเรียน ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเรียนรู้เป็นหลัก

เจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

เจตคติ (Attitude) เป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาเพื่อทราบถึงความรู้สึกของผู้เรียนมีความเชื่อหรือทัศนคติ ชอบหรือไม่ชอบ และมีความคิดในทางด้านบวกหรือลบต่อการจัดการเรียนรู้ในเรื่องที่ได้เรียนรู้ผ่านมา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเจตคติของผู้เรียนว่ามีเจตคติต่อการใช้เพลงประกอบการสอน

1. ความหมายของเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่อยู่ภายในไม่สามารถศึกษาได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นความเชื่อหรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีทิศทางที่แน่นอน และมีแนวโน้มในการเกิดพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน โดยเจตคติสามารถแผ่ขยายไปยังผู้อื่นได้โดยผ่านการเรียนรู้และประสบการณ์ร่วม เจตคติเป็นความรู้และความเชื่อเป็นไปตามการรับรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมา จึงเกิดเป็นประสบการณ์ทางตรงที่ประสบด้วยตนเอง หรือประสบการณ์ทางอ้อมจากการบอกเล่าหรือจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือ สิ่งพิมพ์ นิตยสาร สารคดี สื่อโทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติมีนักวิชาการและนักวิจัยหลายคนได้ให้คำจำกัดความหรือความหมายของเจตคติ ตามสาระสำคัญดังต่อไปนี้

คัชรินทร์ มหาวงศ์ (2541, หน้า 1-8) สรุปความหมายของเจตคติว่า เป็นการแสดงของ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีระดับแตกต่างกันทางความรู้สึก วิทยุฒิ ประสบการณ์ การศึกษาต่อบทความ บทความ สำนวนการณ ข่าว สถานที่ หรือเรื่องราวในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ แตกต่างกันไปออกไปตามแนวทิศทางของแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่อง และสามารถเปลี่ยนแปลงได้แต่ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ทิศทาง และความเข้มก็มากพอที่จะกำหนดเป็นลักษณะเฉพาะบุคคลได้

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2545, หน้า 365-368) สรุปความหมายของเจตคติว่า เจตคติเป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่มีสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นคน สัตว์ สิ่งของ บทความ ข่าว โฆษณาหรือความคิด ซึ่งเป็นได้ทั้งในแง่บวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีเจตคติบวกต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมเผชิญกับสิ่งนั้น แต่ถ้าแง่ลบก็จะหมดความสุข จึงต้องการหลีกเลี่ยง ต่อสิ่งที่มีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น ๆ

มัลลิกา คณารักษ์ (2547, หน้า 77-78) เสนอความหมายของเจตคติว่า ความคิดหรือความรู้สึกที่ฝังแน่นยากที่จะเปลี่ยนแปลงโดยได้รับการจัดระเบียบจากองค์ประกอบด้านความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม เจตคติหรือทัศนคติสร้างโดยการอบรมขัดเกลาทางสังคมซึ่งเราเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ องค์ประกอบทางความคิดของเจตคติ เกิดจากกระบวนการจัดระเบียบข้อมูล ให้ง่ายต่อการจดจำและนำไปใช้ ส่วนองค์ประกอบทางความรู้สึก อาจเกิดจากการตีความ ความเชื่อ หรือเกิดจากการเรียนรู้โดยเงื่อนไข

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2549, หน้า 223) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึก ความเชื่อ ความศรัทธาของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่ช่วยกระตุ้น จูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เช่น สนับสนุนหรือต่อต้าน ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ฟร็ดแมน (Freedman, 1970, pp.3-4) ให้ความหมายของเจตคติว่า เจตคติหรือทัศนคติ เป็นระบบที่มีลักษณะมั่นคงอันหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านความรู้ความเข้าใจ (A cognitive component) องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (A feeling component) องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มในเชิงพฤติกรรมหรือการกระทำ (An action tendency) องค์ประกอบทั้ง 3 ประการส่งผลให้มีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้หรือประสบมา

ธอร์นไดน์ (Thorndike, 1970, p.118) กล่าวว่า เจตคติเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพที่แสดงออกให้เห็นถึงความรู้สึกและความนึกคิดของคนเราในทางที่ชอบ และไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

อนัสตาซี (Anastasi, 1982, p.551-553) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเจตคติว่าเป็นการโน้มเอียงทางจิตใจที่จะเปิดเผยความรู้สึกนึกคิดออกมาในทางที่ชอบไม่ชอบต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ได้พบเห็นโดยจำความรู้หรือความรู้สึกนึกคิดมาประมวลสิ่งที่ได้ประสบมาในทางด้านบวกหรือลบ ซึ่งอาจจะแสดงเจตคติต่อชุมชน สถานที่ บุคคล สถาบัน วัตถุต่าง ๆ บทความ ข่าวสาร ข่าว วรสาร และอื่น ๆ เป็นต้น

ดาร์เลย์ (Darley, 1998, p.611) กล่าวว่า เจตคติหมายถึง การแสดงออกที่ได้ไตร่ตรองแล้วต่อเหตุการณ์สิ่งต่าง ๆ หรือสิ่งที่ตนมีความพึงพอใจ

จากแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาและนักวิจัยข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าเจตคติหรือทัศนคติ เป็นระบบที่มีลักษณะมั่นคงอันหนึ่ง เป็นความรู้สึกความชอบหรือไม่ชอบความคิดเห็นในด้านบวกหรือด้านลบ และความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เรารู้หรือพบมาเป็นการโน้มเอียง ทางจิตใจที่จะเปิดเผยความรู้สึกนึกคิดออกมาในทางที่ชอบไม่ชอบต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้พบเห็น ด้วยการแสดงออกด้วยสีหน้า ท่าที ท่าทาง และการแสดงออกทางพฤติกรรมภายนอก มีระดับแตกต่างกันทางความรู้สึก วิทยุติ ประสพการณ์ การศึกษาต่อบทความ บทความ สารานุกรม ข่าว สถานที่ หรือเรื่องราวในลักษณะชอบหรือไม่ชอบแตกต่างกันออกไปตามแนวทางของของแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่อง แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าเกิดการเรียนรู้ใหม่ และอาจจะเปลี่ยนแปลงในระยะเวลาเวลาหนึ่ง

2. ลักษณะของเจตคติ

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2541, หน้า 8-14) กล่าวว่าลักษณะของเจตคติเป็นลักษณะของความรู้สึกหรือการประเมินค่าว่าบุคคลนั้นชอบหรือไม่ชอบสิ่งใด ในทางทฤษฎีเจตคติเป็นความรู้สึกหรือความเชื่อ และความรู้สึกที่ทนทานและได้รับการจัดระเบียบ อันเป็นตัวชักนำให้เราปฏิบัติในทิศทางต่าง ๆ เจตคติจึงมีได้เป็นเพียงแค่อารมณ์เท่านั้น แต่มีลักษณะที่ฝังลึกมากกว่านั้น จะเห็นได้ว่าลักษณะของเจตคติจะต้องประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นความคิด (ความรู้และความคิด) ส่วนที่เป็นอารมณ์ (ความรู้สึก) และส่วนที่เป็นพฤติกรรม (การปฏิบัติ)

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545, หน้า 137-153) ได้ศึกษาลักษณะเจตคติในตัวบุคคลที่แตกต่างกันโดยกล่าวถึงลักษณะของเจตคติต้องประกอบด้วยลักษณะของเจตคติ 5 ประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง เจตคติเป็นสิ่งที่เรารู้ได้ ประการที่สอง เจตคติมีลักษณะที่คงคนอยู่นานพอสมควร ประการที่สาม เจตคติมีลักษณะของการประเมินค่าอยู่ในตัวสามารถบอกลักษณะดีไม่ ดี ชอบไม่ชอบ ประการที่สี่ เจตคติทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่หมายของเจตคติ และประการสุดท้าย เจตคติบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับสิ่งของ และบุคคลกับสถานการณ์ นั่นคือ เจตคติดีมีที่หมายนั่นเอง

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2545, หน้า 367-368) ได้ศึกษาลักษณะของเจตคติของบุคคลที่มีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งแบ่งลักษณะของเจตคติไว้หลายประการ ได้แก่ เจตคติเป็นสิ่ง

ที่คนควรศึกษาและเรียนรู้ เจตคติเป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลนั้นกล้าเผชิญหรือหลีกเลี่ยงกับสิ่งเร้าเหล่านั้น ซึ่งมีทั้งด้านบวกและลบ เจตคติต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบ สามประเภท ได้แก่ องค์ประกอบเชิงอารมณ์ความรู้สึก องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้จัก และองค์ประกอบเชิงพฤติกรรม เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ง่าย อาจเปลี่ยนแปลงได้จากบวกเป็นลบ ซึ่งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของเจตคติ เจตคติเปลี่ยนแปลงตามชุมชน และสังคม

สิริอร วิชชาวุธ (2549, หน้า 217-233) เสนอลักษณะที่สำคัญของเจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต้องประกอบด้วย ลักษณะเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ เจตคติที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม เจตคติที่เกิดจากพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน เจตคติเป็นสิ่งซับซ้อน เจตคติเกิดจากการเลียนแบบ เจตคติเกิดจากการสนับสนุนหรือต่อต้าน เจตคติเกิดขึ้นจากความมีจิตสำนึก เจตคติเกิดจากความคงทนถาวร และเจตคติที่มีต่อ บุคคล สิ่งของ หรือวัตถุที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของเจตคติเป็นแรงจูงใจภายในที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้งพฤติกรรมภายในและภายนอก มีทิศทางและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งอยู่กับสภาพแวดล้อม ซึ่งเจตคติเป็นแนวโน้มทางจิตใจของบุคคลที่สามารถประเมินลักษณะหรือเป้าหมายของตนเอง ทั้งในด้านบวกและลบ อาจแสดงออกมาทางพฤติกรรมภายนอกหรือไม่แสดงออกมา ซึ่งขึ้นอยู่กับเจตนาของบุคคลนั้น นอกจากนั้นเจตคดียังสามารถถ่ายทอดไปยังผู้อื่นได้โดยการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ร่วมกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้เกิดกระบวนการสร้างเจตคติต่อสิ่งที่ได้ประสบมา โดยเฉพาะกระบวนการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ เพราะจะสร้างความมั่นใจและทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นระบบแบบแผนส่งผลให้มั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3. การวัดเจตคติ

เจตคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง เนื่องจากเจตคติเป็นนามธรรมไม่สามารถจับต้องหรือสัมผัสได้ เป็นความรู้สึก หรือความเชื่อถือ ของบุคคลนั้นที่แสดงความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งนั้น การวัดเจตคติวัดออกมาเป็นทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวกหมายถึง เจตคติที่ดี และทางลบคือ เจตคติที่ไม่ดี เจตคติสามารถวัดโดยวิธีต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบวัดเจตคติที่นิยมใช้กันมากที่สุดในรูปแบบให้บุคคลรายงานตนเองออกมาโดยแบบวัดหรือมาตรวัด แบบวัดที่นิยมในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ อาทิเช่น แบบวัดของลิเคิร์ต (Likert) แบบวัดของออสกู๊ด (Osgood) และแบบวัดของเทอร์สโตน (Thurstone) เป็นต้น จะเห็นได้ว่า การวัดเจตคติมีผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัยหลายคนเสนอรูปแบบการวัดเจตคติไว้หลายรูปแบบ ตามรายละเอียดดังนี้

ลิเคิร์ต (Likert, 1932, pp.1-55) สร้างแบบวัดและเกณฑ์การวัดเจตคติ โดยนำเนื้อหาของข้อความในสิ่งที่ต้องการวัดจากบุคคลอย่างมีทิศทางสร้างเป็นแบบประโยคและมีหัวข้อให้เลือกทางด้านบวกและด้านลบ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เจตคติทางบวกจะได้คะแนนมาก เจตคติทางลบจะได้คะแนนน้อย ถ้านำแต่ ละข้อมารวมกันและหาค่าเฉลี่ยก็จะรู้ค่าเฉลี่ยคะแนนของเจตคติ

พรกมล ช่างทอง (2551, หน้า 52-53) กล่าวว่า การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของ ลิเคิร์ท มีขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ว่าต้องการศึกษาเจตคติของใครที่มีต่อสิ่งใด
2. ให้ความหมายของเจตคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้เด่นชัด เพื่อให้ทราบว่าสิ่งที่เป็น Psychological Object นั้นคืออะไร ประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง เช่น จะวัดเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ก็ต้องวิเคราะห์ให้ทราบว่า ควรถามเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษในเรื่องใด

3. ทำการสร้างข้อความเจตคติให้ครอบคลุมลักษณะต่างๆ ที่วิเคราะห์ได้จำนวน ข้อความที่สร้างควรมีประมาณ 20-30 ข้อความ และให้มีจำนวนที่กล่าวถึงที่ต้องการในทางที่ดี (ทางบวก) และในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) จำนวนมากพอต่อการที่เมื่อนำไปวิเคราะห์คุณภาพแล้ว เหลือตามที่ต้องการ

4. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยผู้สร้างข้อความเอง หรือนำไปให้ ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ ตรวจสอบ

5. ทำการทดลองขั้นตอนก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบ แล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนจะบรรจุลงในมาตรา วัดเจตคติ

วรูม (Vroom, 1964, pp.25-29) เสนอรูปแบบวัดและเกณฑ์ในการวัดเจตคติจาก เกณฑ์ ความเป็นไปได้และเกณฑ์ความปรารถนา (expectancy-valence scale) เพื่อใช้ในการวัดเจตคติของบุคคล ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กำหนดเป้าหมายของเจตคติ เช่น วิชาภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนเรียนมา อาชีพของฉันทัน

2. รวบรวมและคัดเลือกลักษณะของเป้าหมายที่เป็นบวก เป็นลบ และเป็นกลาง

3. วัดจากเจตคติ 2 ส่วน คือ

- 3.1 ความเป็นไปได้ (expectancy or possibility) ที่เป้าหมายจะมีลักษณะหรือ ทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้ โดยผู้ตอบต้องประเมินทุกลักษณะ ค่ามาตราวัด มีค่าเท่ากับ 0 – 1.0 หรือเพื่อความสะดวกในการคำนวณสามารถใช้ 0 – 10

- 3.2 ความน่าปรารถนา (valence, v) ของแต่ละลักษณะหรือแต่ละผลกระทบ ค่ามาตราวัดมีค่า คือ ไม่น่าปรารถนาที่สุด -3 -2 -1 +1 +2 +3 น่าปรารถนาที่สุด

4. คำนวณค่าเจตคติจากสูตร
$$A = \sum_{i=1}^n E_i \times V_{ik}$$

เมื่อ K = จำนวนลักษณะ (ผลกระทบ)

เทอร์สโตน (Thurstone, 1976, pp.22-27) ได้สร้างแบบสอบถามในการวัดเจตคติ โดยสร้างแบบสอบถามที่ประกอบด้วยประโยคต่าง ๆ หลายประโยค แล้วแต่จะวัดเรื่องอะไรที่หน้าประโยค แต่ละประโยคมีค่าสเกล (Scale value) ของแต่ละประโยคอยู่ด้วย ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 1-11 พร้อมทั้งจุดทศนิยมและจะติดไปกับประโยคนั้นตลอดไป

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2541, หน้า 17-24) เสนอรูปแบบการวัดเจตคติทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยแบ่งวิธีวัดเจตคติออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. วิธีวัดทางตรง (Directive technique) ได้แก่ การสัมภาษณ์ (Interview) และการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งใช้มาตราการวัดเจตคติ (Attitude scale)
2. วิธีวัดทางอ้อม (Indirective technique) ได้แก่ การให้อ่านแล้วต่อความหมาย (Sentence completion) การให้หาคำมาสัมพันธ์ และการผูกเรื่องจากภาพ (Story telling)
3. ศึกษาจากสิ่งอื่นโดยไม่ต้องติดต่อกับบุคคลที่เราจะวัดเลย (Unobtrusive technique)

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 90-96) อธิบายแนวทางการวัดเจตคติโดยการกำหนดกรอบที่จะวัดเจตคติในการวัดเจตคติออกเป็น 6 ประการ คือจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่าต้องการศึกษาเจตคติของใครที่มีต่อสิ่งใด ความหมายของเจตคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นแจ่มแจ้ง ข้อความให้ครบองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งที่จะศึกษาให้ครบถ้วน ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น ทำการทดลองขั้นต้นก่อนนำไปใช้จริง และกำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปนิยมใช้ คือ ข้อความทางบวก และทางลบ ตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนน	ข้อความในทางบวก	ข้อความในทางลบ
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
3	ไม่แน่ใจ	ไม่แน่ใจ
2	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สิริอร วิชชาวุธ (2549, หน้า 217-233) เสนอวิธีการวัดเจตคติแบบกัตต์แมน (Guttman scale) ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับการเรียงลำดับความชอบจากมากไปหาน้อย หรือจากน้อยไป หามาก เช่น “งานนี้ใช้ได้” “งานนี้ดีกว่า...” “งานนี้ยิ่งใหญ่” และ “งานนี้ดีที่สุดในโลก

จากการศึกษาการวัดเจตคติ จะเห็นได้ว่าการวัดเจตคตินั้นมีอยู่หลายประเภท ซึ่งมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ หรือทิศทางในเรื่องที่ต้องการวัดเจตคติของบุคคลหรือกลุ่มคนนั้น ๆ ดังนั้น เพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต (Likert scale) ซึ่งเห็นว่าเป็นแบบวัดเจตคติครอบคลุม เนื้อหาที่ต้องการวัด สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเนื้อหาที่จะวัดเจตคติของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษได้

ตรงตามวัตถุประสงค์และไม่มี ความซับซ้อน เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน เนื่องจากเป็นผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์รูปแบบ การวัดเจตคติ ของลิเคิร์ต (Likert scale) มาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

4. ประโยชน์ของเจตคติ

เจตคติมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมาก เมื่อผู้เรียนมีเจตคติ ที่ดีการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือวิชาอื่นแล้ว ย่อมเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมาก เพราะจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีแรงกระตุ้นในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ในทางตรงกันข้าม หากผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีหรือทางลบ ย่อมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ จากการศึกษางานวิจัยและเอกสาร มีนักวิจัยทางการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติ ดังนี้

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2541, หน้า 24-32) กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติว่า เจตคติสามารถช่วยทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยการจัดรูปหรือจัดระบบสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ในบางครั้งบุคคลนั้นอาจมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เจตคติจะเป็นตัวช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีหรือปกปิดความจริงบางอย่าง ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อน และนอกจากนั้นยังสามารถช่วยให้บุคคลนั้น กล้าแสดงออกถึงค่านิยมของตนเองในทิศทางที่ถูกต้องด้วยความมั่นใจจนทำให้บุคคลได้ประสบความสำเร็จในชีวิต

ธีระวุฒิ เอกะกุล (2542, หน้า 19-20) อธิบายเกี่ยวกับประโยชน์ของเจตคติที่ดีต่อ สิ่งที่ได้เรียนรู้ว่า เจตคติหรือทัศนคติช่วยให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่ง ให้บรรลุเป้าหมายพร้อมทั้งช่วยเสริมสร้างและปรับปรุงบุคลิกภาพของบุคคลให้ดีขึ้น กล้าแสดงเจตคติต่อสิ่งนั้นได้อย่างมีเหตุผล

สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล, และคนอื่นๆ (2543, หน้า 86-91) ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติและ พบว่าเจตคติมีประโยชน์ คือ สามารถช่วยให้มีบุคคลนั้นเข้าข้างตนเองด้วยการหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีหรือปกปิดความจริงบางอย่างที่นำมาซึ่งความไม่พอใจมาสู่ตัวเองด้วยการปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อมให้สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข พร้อมทั้งแสดงถึงค่านิยมของตนเอง ด้วยความพึงพอใจของบุคคลนั้นๆในด้านบวก

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545, หน้า 137-153) กล่าวเกี่ยวกับประโยชน์ของเจตคติว่า เจตคติช่วยเตรียมความพร้อมให้บุคคลนั้นอยู่ในสภาวะต่างได้เป็นอย่างดี และเสริมสร้างบุคลิกภาพ ของบุคคลนั้นให้ดีขึ้น เพราะเจตคติเป็นส่วนหนึ่งช่วยเสริมสร้างให้มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์แบบ ในด้านการปรับตัว ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการปรับตัวเข้ากับสิ่งที่ต้องการและคิดว่าเป็นประโยชน์ นอกจากนั้นเจตคติช่วยในการป้องกันตัวเอง ซึ่งเป็นการป้องกันในด้านภาพลักษณ์ของบุคคลนั้น

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2545, หน้า 367) ศึกษาเจตคติและพบว่าเจตคติมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ เนื่องจากเจตคติสามารถช่วยให้บุคคลกล้าแสดงออกถึงค่านิยมตนเองต่อการเรียนรู้สิ่งนั้น ๆ ด้วยการเสริมสร้างองค์ความรู้ นำไปสู่ข้อมูลข่าวสาร ผ่านการเรียนรู้ จากประชาสัมพันธ์และโฆษณา เป็นต้น จากประโยชน์ดังกล่าวทำให้บุคคลนั้นมีเจตคติที่ดีต่อสายงานอาชีพที่ตนเองปฏิบัติอยู่จนทำให้บุคคลปฏิบัติงานอย่างเต็มที่จนได้รับความสำเร็จ

สรุปได้ว่าประโยชน์ของเจตคติสามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว และช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้และมีการเพิ่มพูนความรู้ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สอนสร้างเจตคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีความสุข สนุกสนาน มองเห็นคุณค่าของวิชาภาษาอังกฤษรวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งปรับปรุงหรือพัฒนาให้บุคคลนั้น ๆ สามารถเตรียมตัวเพื่อพร้อมต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จนได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ เพราะเจตคติเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ นอกจากนี้ มีการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจ และเรียนรู้ อย่างสนุกสนานสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการเรียนรู้อันแท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่ใช้เพลงประกอบการสอนภาษาอังกฤษ มีผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการทดลองโดยใช้เพลงประกอบการสอนดังนี้

คณิงิจ จันท์แก้ว (2552, บทคัดย่อ) ได้วิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเพลงประกอบและไม่มีเพลงประกอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนบ้านแพะพิทยาและโรงเรียนบ้านแม่หาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 15 คน รวม 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้โรงเรียนบ้านแพะพิทยาเป็นกลุ่มทดลอง และโรงเรียนบ้านแม่หารเป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเพลงประกอบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่มีเพลงประกอบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) แบบสองกลุ่มอิสระ (t-test for independent samples) ผลการวิจัยแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเพลงประกอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่มีเพลงประกอบอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเพลงประกอบในด้านวัตถุประสงค์ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ ด้านวัดและประเมินผล โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ประภัสสร พึ่งอินทร์ (2552, หน้า 74) ได้วิจัยการพัฒนาชุดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เพลง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชายเขาวิทยา อำเภอเมืองอุดรดิตต์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชายเขาวิทยา จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เพลง และแบบวัดความพึงพอใจต่อชุดการเรียนการสอนสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เพลง มีจำนวน 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 Me and my letters หน่วยที่ 2 Good morning, Nice to meet you, the butterfly หน่วยที่ 3 What is your name? หน่วยที่ 4 Let's learn Yes-No question and Wh-question และหน่วยที่ 5 Our Loy Krathong. 2) ชุดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เพลงประกอบ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.49/83.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 70/70 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เพลง พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างพึงพอใจต่อชุดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เพลงในภาพรวมมีความพึงพอใจเป็นอย่างยิ่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มณฑลี ไชยศิริ (2546, บทคัดย่อ) ได้วิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้เพลงและไม่ใช้เพลงประกอบการสอนตามคู่มือครู ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนารีนุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่ายจากจำนวนนักเรียน 480 คน เป็นฐานในการสุ่มเพื่อเป็นตัวอย่าง 2 ห้อง แล้วสุ่มนักเรียนเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้เพลงประกอบการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยไม่ใช้เพลงประกอบการสอนตามคู่มือครูที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้เพลงประกอบการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

การศึกษาผลงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับการใช้เพลงประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยนำเสนอมีดังนี้

ฟลาวเวอร์ส (Flowers, 1998, pp.11-17) ได้ทำการศึกษาวิจัยวิธีการจำคำศัพท์ของนักเรียนโดยผ่านการใช้เพลงเปรียบเทียบระหว่างคำศัพท์ที่คัดเลือกเฉพาะจากบทเพลงกับคำศัพท์ปกติทั่วไป อย่างไรก็ตามนักเรียนจะจำได้ดีกว่ากัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นเกรด 1 จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบบันทึกคำศัพท์และแบบสัมภาษณ์ผลการวิจัยพบว่านักเรียนสามารถเรียนรู้วิธีการจำคำศัพท์โดยผ่านสื่อเพลงได้อย่างดี และสามารถจำคำศัพท์ที่คำมาจากเพลงได้เร็วกว่าคำศัพท์ปกติ

คลินเกอร์และกูลสบี (Klinger, & Goolsby, 1999, pp.50-59) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาของนักเรียนโดยการใช้เพลงเข้ามาสู่กระบวนการทางภาษาในแบบผสมผสาน (Immersion) และแบบวลีต่อวลี (phrase-by-phrase) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมเกรด 2 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกการฟังผลการวิจัยพบว่านักเรียนชอบเรียนโดยใช้เพลงประกอบ และพอใจกับวิธีการทั้ง 2 แบบ แต่การเรียนแบบผสมผสานนักเรียนจะทำผิดน้อยกว่าวิธีวลีต่อวลี จากการวิเคราะห์พบว่าการเรียนแบบผสมผสาน นักเรียนจะได้เห็นภาพทั้งหมด ทำให้นักเรียนชอบและทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วกว่า

ชอย (Choi, 2000, abstract) ได้ศึกษาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของครูในประเทศเกาหลี จำนวน 110 คน เกี่ยวกับการเรียนการสอน ผลปรากฏว่า เกม และเพลงสามารถเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสื่อสาร ได้ทักษะทั้ง 4 ทักษะอย่างผสมกลมกลืน เป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนการสอนที่ใช้ได้ทั้งการเรียนรู้เชิงสื่อสารและการเรียนรู้ไวยากรณ์ไปพร้อมๆ กัน

จากการศึกษาการวิจัยทั้งในและต่างประเทศสรุปได้ว่า เพลงมีอิทธิพลอย่างจริงจังในการนำมาประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน สนุกสนานต่อการเรียน มีความกระตือรือร้นและสามารถจดจำเนื้อหาสาระในบทเรียนได้ดี ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก ช่วยแก้ปัญหาด้านภาษาและพฤติกรรมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ จึงนับได้ว่าดนตรีหรือเพลงมีคุณค่าต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจและสนใจที่จะพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้เพลงประกอบการสอน